Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA"
iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metų:
Amerikoję $2.00
I Užmarį $3.00

"Lietuva" spaudina Kalgas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsiraszant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą prikiusti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and [illegible] guages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 52 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 28 Gruodžio (December) 1900 m. Metas VIII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Sziaurini Amerika.

Suvienytų Valstijų senatas antru kartu užgyrė Amerikos kasztais nukastą Nicaraguos kanalą sudrutinti tvirtynėms kaipo Amerikos savastį. Nusprendimas tas likosi nusiųstas Anglijai, kadangi jis perkeiczia Amerikos su Anglija padarytą sutartį, kad nukastas kanalas butų neutraliszkas, idant isz jo visų krasztų laivai už atsakantį užmokesnį galėtų naudotiesi lygiai sandaros kaip ir karės laike. Angliszki laikraszcziai kelia riksmą ir peikia, kaip tik moka, Amerikos tokį pasielgimą, bet kad kiti krasztai ne padės Anglijai, o kaip antai Maskolija ir Prancuzija stoja Amerikos pusėj, tai be abejonės Anglijai atseis sutikti ant tokios permainos pirma padaryto traktato, kaip jį Amerika panorės perkeisti; už tai Anglija ne pradės karės su Amerika.

Ant salų Filipinų karė traukiasi savo keliu. Pereitoj sanvaitėj didesnių susirėmimų ne buvo; mažesni gi atsitinka visur, net aplinkinėse Manillės, nors czia yra daug amerikoniszkos kariaunos. Nuo Filipinų pradėjo dabar grąžinti į Ameriką liuosnorių regimentus. Vietoj sugrąžintų liuosnorių mat czia bus iszsiųsti reguliariszkos kariaunos regimentai. Amerikoniszkas Filipinų virszinikas iszleido į gyventojus prokliamaciją, kurioje persergsti gyventojus, gazdina sunkiomis bausmėms, jeigu ne padės ginklų, jeigu naikintų amerikonų arba jiems prilankių gyventojų savastį. Nežiurint vienok ant to, pereitą sanvaitę filipiniecziai iszdegino kelis kaimus ant salos Luzon.

Filipiniszki komisoriai pagarsino angliszką kalbą kaipo rando kalbą ant Filipinų; urėduose ir tiesdarystoj turi but vartojama vien angliszka kalba. Ant Filipinų vienok angliszkai kalbanczių gyventojų nėra, vietinė kalba yra iszpaniszka. Taigi mat kalbos dalykuose amerikonai ant Filipinų pereina jau net maskolius. Maskoliai primeta ne maskoliszkos kilmės gyventojams savo kalbą, bet ne daro tą isz syk, dar ne suvaldę užimto kraszto, kaip tai daro amerikoniszki kamisoriai ant Filipinų. Isz pradžių maskoliai szviežiai užimtuose krasztuose garsina tiesas ir padavadyjimus gyventojų kalboj, tik paskui, vėliaus primeta jiems maskoliszką kalbą; amerikonai gi, kaip parodo padavadyjimai jų ant Filipinų, neužkantoj gyventojų kalbos pereina net maskolius.

Karė Chinuose.

Dar svetimų krasztų ambasadoriai iki sziol ne pradėjo tarybų su chiniszkais tarybų komisoriais, bet rodosi, kad ambasadoriai nors terp savęs jau sziaip teip susitaikė ir apdirbo iszlygas, kokių reikalauti nuo Chinų. Su pasiraszymu po toms iszlygoms vėlinosi vien Amerikos ambasadorius, bet ant galo ir jis gavo prezidento prisakymą pasiraszyti po kitų apdirbtoms iszlygoms.

Perdavimas iszlygų chiniszkiems komisoriams užsivilko per tai, kad svarbiausia[illegible] reikalavim[illegible]omisorius Li [illegible]szkinimo t[illegible] buvo apsirgęs, [illegible]u jo sveikata ant tiek pasitaisė, kad jis galės vesti tarybas. Ambasadorių apdirbtos iszlygos bus perduotos chiniszkiems komisoriams; perduos jas iszpaniszkas ambasadorius Pekine Cologan, kaipo seniausias terp ambasadorių, kuris iszreiksz prie to geismą visų ambasadorių sulaukti greitą atsakymą nuo Chinų rando. Atsakymo nuo Chinų ciecoriaus laukia ambasadoriai apie ketvergą priesz Naujus Metus. Koks bus tas atsakymas, tikrai nežinia, bet rodosi, kad Chinų ciecorius iszlygas priims, kadangi jos isztikro ne teip sunkios, kad jų Chinų randas ne galėtų priimti. Iszlygos tos mažai kuom skiriasi nuo pirma pagarsintų: ambasadoriai reikalauja: kad už užmuszimą vokiško ambasadoriaus butų į Berlyną iszsiųstas koks ciecoriszkos giminės kunigaikszties perpraszyti Wokietijos ciecorių; kad butų uždrausta gabenti ginklus į Chinus; kad dalyvavę maisztuose augszcziausi urėdnikai butų nubausti; kad už užmuszimą japoniszkos ambasados sekretoriaus užmokėtas butų atlyginimas ir kad Japonija butų už tai Chinų rando perpraszyta. Kas link pinigiszko atlyginimo svetimiems krasztams, koks bus pareikalautas, suma apdirbtose ambasadorių iszlygose neparodyta; tas palikta tolesnioms taryboms ambasadorių ir chiniszkų komisorių.

Kadangi savo apdirbtose susitaikymo iszlygose ambasadoriai kreipiasi prie ciecoriaus, o ne prie ciecorienės, tai isz to galima manyti, jog visi krasztai susitaikė pripažinti ciecorių už Chinų valdoną, o ciecorienę praszalinti nuo sosto. Viskas tai gražiai iszrodo. Kaipgi vienok ciecorienė tą priims ir ką sakys jos szaliningai? Jeigu ciecorienė ne pasitrauks nuo sosto, tai Chinuose turės užgimti naminė karė terp ciecoriaus ir ciecorienės, dėl kurios ir priėmimas svetimų krasztų iszlygų ne turėtų didelės vertės; svetima kariauna ne galėtų isz Chinu pasitraukti.

Ciecorienė laikosi vakarinėse provincijose ir jos o ne ciecoriaus klauso beveik visa kariauna. Tuli angliszki laikraszcziai buvo pagarsinę, jog prie ciecorienės renkasi vis daugiaus jai prilankių gyventojų. Jeigu tai teisybė, tai tas rodytų, jog ciecorienė nesirengia pasitraukti nuo sosto ir jį atiduoti ciecoriui, ji rengiasi į karę su norinczias ją nuo sosto praszalinti. Ne reikia dar užmirszti, jog Maskolija, norėdama labiaus Chinus apsilpnyti, ne duoti jiems sutvirtėti, ir pirma remė ciecorienę. Tą Maskolija be abejonės darys jeigu ne atvirai, tai slapta ir dabar. Viskas tas rodo, jog Chinuose turės užgimti baisi naminė kova, į kurią turėtų įsikiszti kiti krasztai. Rodosi todėl, jog jeigu ciecorius ir priimtų svetimų ambasadorių apdirbtas susitaikymo iszlygas, bet kol ciecorienė ne bus suimta, svetimų krasztų kariauna ne pasitrauks isz Chinu.

Karė Afrikoj.

Transvaaliaus prezidentas lankosi dar vis Holandijoj. Kur jis isz czia keliaus, dar nežinia. Nežinia teiposgi tikrai, ar jis keliaus į Maskoliją melsti caro pagelbos ar ne ir ką darys tąsyk, jeigu niekur pagelbos ne gaus? Holandijoj Kruegerą atlankė ir iszleistojas vieno angliszko laikraszczio Stead. Tuli laikraszcziai pagarsino, jog Krueger laukia tik atsakanczios progos ir nori keliauti į Londoną ir buk jis tiki rasti dabar didesnį nuolankumą pas Anglijos ministerių pirmsėdį Salisbury. Be įsikiszimo su pagelba kitų krasztų vargiai vienok bo Salisbury galės iszpildyti Kruegero reikalavimus, ypacz kad burai reikalauja neprigulmystės savo tėvynės, o Salisbury ne vieną kartą apreiszkė parlamente, jog apie neprigulmystę burų republikų ne gal but nė kalbos. Kiti laikraszcziai garsina, buk Anglija sutinka, idant burai, persikėlę toliaus į sziaurius, sutvertų sau kitas republikas, Transvaalius gi ir Oranijos republikos turi buti Anglijos valdyboms. Burai vienok ne nori kraustytiesi isz savo tėvynės ir už jos laisvę kariauja.

Anglijonams Afrikoj dabar vėl pradeda nesisekti, nežinia per keno kaltę: ar tuos nepasisekimus pagimdė menkesnis karės vedime sumanumas lordo Kitchenero, kuris pasitraukus Robertsui, pastojo vyriausiu angliszkos kariaunos Afrikoj virszininku, ar gal burai labiaus susidrutino? Paskutiniai vienok ne pasisekimai Anglijoj pagimdė daug prieszų Kitchenerui, kuris dėl savo žvėriszko karės vedimo ir pirma ne daug turėjo simpatijos Anglijoj. Visi prieszai Kitchenero pradėjo dabar garsiai rugoti ir reikalauja, idant jo vietoj butų paskirtas kitas sumanesnis jenerolas.

Iki sziol Anglija pietinėj Afrikoj nužudė jau 96000 kareivių, burai gi, drauge su paimtais į nelaisvę, tik 25000. Dabar lordas Kitchener turi 180000 kareivių, burų gi kariaujanczių su anglijonais yra 20000.

Kada anglijonai gaudė De Wettą, burų vadovai Herzog ir Botha įsiveržė į angliszkas valdybas, užėmė kelis miestus. Angliszki sudžios, paskirti sudyjimui angliszkų valdybų burų, kariavusių priesz Angliją, vos spėjo su dokumentais pabėgti. Dalis burų prisiartino vėl prie miesto Kimberley. Geležinkeliai ant didelių plotų tapo iszardyti. Lordas Kitchener praneszė į Londoną, jog tikisi įsiveržusius į angliszkas valdybas burus atgal nuvyti. Laikraszcziai skundžiasi ant asztrios cenzuros, kuri visai neperleidžia telegramų aiszkinanczių tikrą dalykų stovį Afrikoj. Pagal privatiszkas žinias, padėjimas anglijonų Afrikoj ne vertas pavydėjimo. Visuose apskricziuose angliszkų valdybų, kur dabar įsiveržė burai, kolionistai holandiszkos kilmės pristoja prie savo vientauczių. Skaitlių įsiveržusių į angliszkas valdybas paduoda ant 6000. Burai užsilaiko ne ramiai visose pietinės Afrikos angliszkose kolionijose ir valdžios laukia jų pasikėlimo. Ginklų krautuves isz mažesnių miestelių, paraką ir dinamitą krausto greitai į didelius miestus isz baimės, kad viskas ne patektų į pasikėlusių priesz anglijonus gyventojų rankas. To ne gana. Tuli regimentai, atsiųsti į pagelbą angliszkai kariaunai isz Australijos kolionijų, ne nori toliaus kariauti ir reikalauja, kad juos sugrąžintų atgal. Lordas Kitchener praszė gubernatorių Australijos angliszkų valdybų, idant jų kariauna pasiliktų Afrikoj, bet žinoma, ant to atsakymo negavo, kadangi lordas Kitchener ne turi tiesos pats ko nors reikalauti nuo kolionijų arba joms prisakymus davinėti.

Nors savo telegramuose atsiųstuose į Londoną Kitchener stengiasi mažinti pavojų isz įsiveržimo burų į angliszkas valdybas, bet reikia manyti, jog ir angliszkas karės vedėjas gerai padėjimą supranta ir laiko jį už ne labai gerą. Jis atsiliepė į Anglijos randą reikalaudamas greito atsiuntimo daugiaus kariaunos, ypacz gi raitelių, arklių ir mulų, kadangi su pėksztinikais ne gali burų pavyti. Kitchener reikalauja atsiuntimo mažiausiai 40000 naujos kariaunos, kadangi tų 180000 kareivių, kokius dabar turi, jam neužtenka. Isz tos kariaunos reikia du treczdalius laikyti miestuose, tai ant gaudymo burų lieka tik 60000, taigi vis trissyk daugiaus negu burų. Dabar visos angliszkos valdybos pietinėj Afrikoj, isz baimės kad jose gyvenanti burai ne pasikeltų, likosi pagarsintos kaipo ėsanczios po karės laiko tiesoms.

Maskolija.

Maskoliszkas caras jau ant tiek pasveiko, kad vėl paėmė valdžios vadžias į savo rankas. Žinoma, vadžias tas savo rankose laiko kiti, tik dabar tie caro pagelbinikai savo darbus atlieka caro vardu, neva ant jo paliepimo. Ypacz dabar smarkiai pradėjo persekioti finlandieczius. Caro paties po prisiega duoti, užstojant ant sosto, pažadėjimai Finlandijai yra laužomi. Laikraszcziai drystanti atsiliepti su iszrodymu laužymų prisiegos kuo smarkiausiai persekiojami. Nėra tos sanvaitės, kad kur nors Finlandijoj ne uždraustų ant visada kelių laikraszczių, kitus baudžia uždarymais ant kelių mėnesių. Į urėdus įveda maskoliszką kalbą. Kokius apsunkinimus gyventojams parengs toliaus, dar nežinia. Užrubežiniai laikraszcziai garsina, buk nuo ateinanczių metų stacziatikystė bus pagarsinta Finlandijoj kaipo vieszpatystės tikėjimas su visokioms prerogatyvoms, pancziojimu kitų tikėjimų ant naudos stacziatikystės, kaip tai yra Lenkijoj, Lietuvoj ir kituose Maskolijos krasztuose. Tuom tarpu Finlandijoj stacziatikių nėra, czia veik visi gyventojai iszpažįsta liuteroniszką tikėjimą. Toliaus bus panaikinti atskiri Finlandijos pinigai, o į porą metų caras Mikalojus su rujoms suvo tarnų sutvers czia tokias jau sanlygas, kokias priesz jį buvę carai sutvėrė Lenkijoj, Latvijoj, Mažrusijoj, arba ant Kaukazo, kur visi ne maskoliszkos kilmės gyventojai atiduoti savvalei caro tarnų.

Isz Lietuwos.

—o—

Isz Wilniaus.

Wilniuj smarkiai žmonės pradėjo sirgti rauplėms. Miestas todėl iszdawė prisakymą miesto daktarams skiepyti apsaugojimo rauples be jokio užmokesnio. Be jokio užmokesnio skiepyja dabar rauples ligonbucziuose: szw[illegible]kubo ir žydiszkame, ambuli[illegible]jose Raudonojo Kryžiaus [illegible]ugystės ant Antokoliaus ir [illegible]rinczinje, teiposgi gywenime Dro Bagen[illegible]kio.

Wilniuje likosi atidaryta chemiszkai t chuiszka mokykla. Pagal mokyklos programą, apart specijaliszkų mokslų, lankytojai mokyklos yra mokinami ir tikėjimo mokslo. Nors į mokyklą pastojo daugiaus negu pusė katalikų mokintinių, bet mokintojaus katalikiszko tikėjimo nėra; stacziatikių yra wos 20%, o wienok mokyklą lanko popas. Argi mokyklos užweizda geidžia, kad katalikai sawo tikėjimo mokintusi pas popą?

Kaip kitais metais, teip ir szimet tulose pradinėse Wilniaus mokyklose nuo 1 d. gruodžio ne dėldieniais prasidėjo prelekcijos mažai apszwiestiems žmonelėms. Isz tų skaitymų wienok wien lekcijos apie Chinus ir chinieczius, kurias skaito mokykloj maskolių sentikių apgywentoj miesto dalyj, ant teip wadinamo Naumiesczio, turi wertę, kitos gi paskirtos ant iszgyrimo maskolystės. Mokykloj ant Snipiszkių pradėjo skaityti lekcijas apie Borisą Godunową; ant Antokoliaus apie apasztalus Kirilą ir Methodijų, o mokykloj ant už Užupinės miesto dalies apie užpuolimą Napoleono ant Maskolijos. Pirmoje isz czia paminėtų mokyklų, apart lekcijų apie chinieczius, skaitys toliaus apie prancuzus ir Prancuziją ir apie Abisiniją ir abisinieczius; kitose mokyklose lekcijos bus wien apie maskoliszkus dalykus, taigi mažai apeinanczius ne maskolius.

Maskoliszka apszwietimo ministerija rengiasi įwesti mokinimą dailraszymo ir pieszimo į wisas mokintojų seminarijas. Wilniaus mokslinisme apskrikziu wiszinikas reikalauja isz apszwietimo ministerijos po 7500 rubl. ant metų ir 60000 rublių wienu sykiu ant parengimo prie seminarijų daržų. Iszmokyti žemdarbystės ir sodaunikystės mokintojai galėtų ir Lietuwai sziek tiek atgabenti naudos, nuo jų to iszmoktų ir lankanti mokyklas waikai. Tas butų jau kur kas naudingesniu už platinimą maskolystės, kuom wien užsiima dabartinės mokyklos.

Wilniaus katalikiszkas wyskupas, garsus lietuwių prieszas, iszkeliawo į užrubežius. Terp kitko atlankys ir Rymą, kur be abejonės bandys gal niekinti lietuwius drystanczius reikalauti lietuwiszkų pamokslų ir giesmių wyskupų ir dwasiszkijos pawerstose į lenkiszkas lietuwiszkose bažnycziose Lietuwoj.

Isz Peterburgo, Maskolijoj.

21 d. lapkriczio (pagal maskoliszką kalendorių) Peterburge, galėj wokiszko klubo, buwo parengtas lietuwiszkas teatras. Atloszė dramą 5 weikmėse p. a. Ponas ir mužikai, paraszytą Gužuczio. Teatras prasidėjo 8 wal. pasibaigė 12 wal. wakare. Autorius szitos dramos, neturtingas bajoras Kauno gub., Frommas (Gužutis buwo wien jo pseudonymas) ne seniai numirė. Ypacz gerai iszėjo sujungimas loszimo su muzika scenoj, kur Onytė rengiasi pasiskandyti. Graži buwo dekoracija su koplyczėle toje jau scencj. Geriausiai sawo užduotį atloszė Szimelis rolėj Dudulio ir Palionis rolėj Araburdos. Silpniau sawo užduotį atliko Zauras rolėj dwarponio Maujeckio; truko jam temperamento ir poniszko iszweizdžio. Moterys sawo rolės loszė per daug sentimentaliszkai su per daug werksmų. Geriausiai rolę Baltruwienės atloszė p. Szuiskienė. Loszimui truko gywybės, o moterys kalbė jo maldos tonu. Geriausiai iszėjo scena, kur Bajonis waiszina sawo wientauczius wengriszku wynu ir degtine.

Reikia pridurti, jog afiszai buwo atspausti lietuwiszkai lotyniszkoms literoms ir tai su daleidimu Peterburgo wirszinijko jenerolo Kleigelso.

Pažįstamas.

Lietuwių nelaimė!

Matėme pagarsintą lietuwiszkuose laikraszcziuose, jog bėgyje wienų metų ant lietuwiszkos dirwos užgiaso kelios szwiesios liampos, bėgyje wienų metų lietuwiai nustojo kelių geresnių wadowų. Pirmiausiai iszgirdome apie mirtį Dro W Kudirkos, paskui Dro. S. Matulaiczio, sudžios A. Krauczuno, o pagalios Dr. A. Lingio. Jie platino terp lietuwių szwiesą, peikė lietuwių nesupratimą, ir rodė, kad tik per szwiesą gali iszsiliuosnoti isz dabartinės werguwės. Jie rodė, kaip lietuwiai turi apseiti žmogus su žmogum, kad musų prieszai, tą pamatę, susigėstų ir daugiaus nedrystų ant lietuwių mesti paniekinimo. Jie rodė, kaip turime mylėti wienas kitą, kadangi ėsame waikais wienos motinos, ir wien tik per meilę galime užlaikyti ir pakelti tautystę. Jie rodė, kad turime elgtiesi teisingai, kadangi su teisybe žmogus toliau gali nueiti negu su skriauda artymo; jie aiszkino, kokį mes wargą kenczia me nuo neteisingai besielgianczių prieszų. Jie traukė wisus prie wienybės, kadangi wien besilaikydami wienybės galime pergalėti sawo prieszus ir pagerinti buwį. Pažiurėkimė, kaip gi pildome tuos pasimirusių geriausių musų wadowų pamokinimus? Daug pas mus yra tokių, kurie sawę wadina Christaus apasztalų įpediniais, bet pažiurėkime, ar isztikro jie elgiasi pagal Christaus mokslą (Czia asz gerų kunigų neužgaunu. Gerus kunigus asz statau pirmose eilėse musų wadowų, bet kalbu wien apie tuos kunigus, kurie sawo pasielgimais terszia wisą lietuwiszką tautą ir platina bediewystę)? Kol wieni lietuwiai gywena kur be tokio newa wadowo, laikosi sutikime ir meilėje, pildo tikėjimiszkas pareigas kuo geriausiai, bet kaip tik pasistato bažnyczią ir parsikwiecziа dwasiszką wadową, wadowas stengiasi iszgriauti wiską ir dieną apwersti į naktį. Wieton gero, žmonelės mato tankiausiai papiktinimą, godumą, weidmainystę, pjudymą žmonių, neteisybę; wietoj gerų pamokinimų, girdi keiksmus. Matote kokią mes turime naudą isz szwiesos platintojų ir kokią galime sulaukti sekdami paskui tamsybės apasztalus. Atsiminkite, jog daug gerų wadowų keuczia po maskoliszka letena prispaustų. Wieton kiszti kokioms iszgamoms musų kruwinų graszį, geriau nors dalį tų pinigų panaudokime ant kankintinių, nes kaip priežodis sako: kad ir warga padalinus per pusę, jau lengwiau yra neszti negu wienam wiską kęsti.

Nemo.

Isz Alytaus, Wilniaus gub.

Kaime Wodacziuose, netoli Alytaus, naktyj 27 d. lapkriczio siautė didelis gaisras. Sudegė twartai, kluonas ir swirnai wietinio dwarponio. Ugnis isznaikino dar neiszkultus sziųmetinius jawus ir daug iszkultų ir iszwalytų grudų. Twartuose sudegė 53 naminiai galwijai. Blėdys ugnies padarytos labai didelės. Ugnis užgimė nuo padėgimo. Padegėjumi pasirodė jaunas waikinas, kuris pirma bernawo pas tą patį dwarponį, kurį padegė. Suimtas prisipažino ir pasakė, kad prie padegimo jį prikalbino dabartinis jo darbdawys, pas kurį bernauja. Abudu tapo suareszituoti ir pasodyti į kalinį. Padegė isz kerszto, kadangi mat ant dwarponio už ką ten turėjo piktumą.

Isz Mintaujos, Kurszėj.

Neseniai netoli Mintaujos pasisekė sugauti pagarsėjusį Kauno gubernijoj ir Kurszėj plėsziką Beitį. Jis buwo wadowu twirtai suorganizuotų plėszikų Kurszės ir Kauno gubernijos. Jis su sawo padėtojais papildė daug wagystų, užpuolimų ir plėszimų lygiai Kurszėj, kaip ir po wisą Žemaitiją; jis teiposgi iszneszė pinigų skrynias isz walszczių kanceliarijų Neubergerde ir Schwedhofe. Isz baimės, dwarai ir kaimai mokėjo jam metinius mokesczius ant iszsipirkimo nuo jo plėszimų ir wagystų. Gaudomas Kauno gubernijoj, jis persikėlė į Kurszę ir slapstėsi apleistoj netolimoj nuo Mintaujos girioj, tet czia jį susekė policija. Kada policistai įsiweržė į triobelę, Beitis ne norėjo pasiduoti; jau parmusztas ant žemės, dar szaudė isz rewolwerio į gaudanczius. Dabar jis sėdi jau kalinyj.

Isz Wilniaus gubernijos.

Per sanwaitę nuo 17 iki 24 d. lapkriczio Wilniaus gubernijoj apsirgo limpanczioms ligoms: Wilniuje pilwinėms szsiltinėms 7; Aszmenų pawietyj kaime Utka nuose 3; Lydos pawietyj kaime Stražuliuose 1. Trakų pawietyj mieste Trakuose tymais apsirgo 10, Wološine 15.

Per tą paczią sanwaitę naminių galwijų apsirgo: Wilniaus pawietyj raguotų galwijų 2641, isz kurių 5 pastipo; awių apsirgo 1934, isz kurių 3 pastipo. Isz wiso apsirgo galwijų 5910, isz ko pastipo 12 galwų. Wilniaus pawietyj maru apsirgo 26 kiaulės, isz ko 18 pastipo.

Prispaustų tautų reikaluose.

Apie pakeltą Dro Szliupo užmanymą sujungtoms prispaustų tautų pajiegoms iszleisti wienoje isz terptautiszkų kalbų laikrasztį aiszkinantį skriaudas, kokias jos kenczia nuo pawergusių randų, atsiliepė daugiaus laikraszczių. Daugumas atsiliepusių pritaria užmanymui. Iszreiszkė sawo nuomonę ir "Ateitis" ne[illegible]tardama užmanymui, net persipraszusi, praszė daleidimo nusijuokti isz wiso užmanymo. Kadangi wienok "Ateities" motywai paremti wien ant asabiszkų jausmų raszanczio, daugumas jų ne iszlaiko kritikos, kitų gi ne sunku iszrodyti klaidingumą, pasiremiant ar ant istorijos, ar tėmyjant ir szios dienos politiszkus pretikius, tai apie juos ne kalbėsime. Negaci ja tai ne motywai ir ne argumentai, koki galėtų kitus pertikrinti. Nieks ne draudžia turėti nesutinkanczias su kitais nuomones, ne draudžia ir nusijuokti isz nuomonių kitų, bet aiszkinant swarbumą sawųjų ir iszjuokiant kitus, reikia bent remtiesi ant galinczių iszlaikyti kritiką motywų.

Daug swarbesnius negu "Ateitis" prieszingus Dro Szliupo užmanymui motywus paduoda p. T. Siemiradzki lenkiszkame laikrasztyj "Amerika". Swarbiausiu isz tų motywų yra: kad ne atsižymint swarbesniais darbais, kitos tautos mažai interesuojasi prispaustoms tautoms; kad ne turint tikrai gerų rasztiszkų pajiegų, sunku bus ir susijungusioms prispaustoms tautoms iszleisti terptautiszkoj kalboj tokį laikrasztį, kuris galėtų interesuoti waldanczias tautas ir ant galo, kad sunku bus susitaikyti ir paczioms prispaustoms tautoms, kadangi terp jų paczių yra diktai sawitarpinių antagonizmų.

Swarbiausiu isz tų motywų yra klausymas rasztiszkų pajiegų, kokių isz tikro, ypacz Amerikoj, truksta teip lenkams ir lietuwiams, kaip rusinams ir slowakams. Ne reikia wienok užmirszti, kad pajiegos iszsidirba prie darbo, ne dirbant jos ne atsiras, dirbant gi nors su laiku gali atsirasti, gali i z-idirbti.

Kad ir nenuweikiant swarbių darbų kitos tautos interesuojasi Maskolijos prispaustais gaiwalais, apie tai galėjome matyti ant finliandieczių, kurie juk, pradėjus juos spausti maskoliszkoms waldžioms, atrado gana daug sanjausmo terp kitų tautų, ką laikraszcziai kitų krasztų dar ir dabar ne nustojo rodę. Jeigu tokio sanjausmo ne turi terp swetimtauczių, ypacz antai Amerikoj, nė lenkai, nė lietuwiai, nė rusinai arba slowakai, tas gal labiaus paeina nuo to, kad kitos tautos geros pusės jų ne pažįsta, žino wien apie jų kruwinas muszytynes keliamas saliunuose, ir ne gražias prowas suduose ir kitokius ne gražius pasielgimus.

Sawitarpinių nesutikimų tokiame laikrasztyj galima iszwengti ne keliant jame wis į prietikių terp prispaustų gaiwalų, apsirubežiuojant aiszkinimu skriaudų, kokias wisi kenczia nuo pawergusių randų.

Jeigu su pagelba tokio iszleidžiamo sujungtoms pajiegoms wisų pawergtų tautų laikraszczio ir ne galima but priwersti randų paliuosuoti panczius, tai wisgi laikrasztis sziek tiek galėtų sudrutinti labiaus wisas prispaustas tautas, kurios sziądien, dirbdamos skyrium, ne daug gali nuweikti, su pawienioms spaudžianti jas randai nereikalauja labai rokuotiesi ir isztikro nesirokuoja. Kad antai Maskolijoj randas labiausiai bijosi susiartinimo ne maskoliszkų gaiwalų, tą ne sunku užtėmyti: jis ne pradėjo ant syk spausti wisus ne maskoliszkus gaiwalus, bet griebėsi prispaudimo wieno po kitam. Pirmiausiai pradėjo siaurinti tiesas lenkų ir lietuwių, toliaus rusinų, paskui wokiečių ir latwių, toliaus gruzinų ir armenieczių, ir ant galo Mikalojus II griebėsi Finlandijos.

Terp Amerikos lenkiszkų laikraszczių ne truksta pritarianczių Dro Szliupo pakeltam užmanymui ir su pritarimu atsiliepia jų wis daugiaus ir daugiaus. Paskutiniame nr. "Zgoda" kwieczia wisas lenkiszkas organizacijas ant sawo susiriukimų perkratyti tą klausymą ir kalbina jam pritarti. Rusiniszka "Swoboda" kwieczia ant 2 d. sausio rusinų susiwažiawimą į Jersey City. Priderėtų ir lietuwiszkoms organizacijoms apkalbėti tą klausymą. Kaipo[illegible] nė lietuwiszki, nė lenkiszki laikraszcziai iki sziol dar ne atsiliepė nė su pritarimu, nė su priesztarawimu. Ant to ne buwo dar laiko. Ne reikia užmirszti, kad Europoj ne wisi laikraszcziai gali liuosai tą klausymą perkratinėti.

Lenkų "Związkas" pritaria Dro Szliupo užmanymui ir iszrinko komitetą isz sekanczių wyrų: F. H. Jablonskio, M. Sęczynskio ir Dro Žurawskio ant apswarstymo paties užmanymo ir susineszimo su kitoms organizacijoms. Kas bus isz wiso to užmanymo, pamatysime toliaus.

NAUJI ISZRADIMAI.

‖ Profesorius Slaby iszrado naują budą telegrafawimo be dratų ir tai isz wienos wietos į wisus krasztus ant syk. Atliktos bandawonės, ant kurių buwo ir Wokietijos ciesorius, buwo su wisu pasekmingos.

‖ Angliszkas laikrasztis "Nature" apraszė neseniai wieną naują iszradimą, pritaikius kurį, geležinkelių trukiai ne reikalautų wisai ant staciją sustoti ant paėmimo ir iszlipimo pasažierių ir jie ne reikalautų wisai lipti į wagonus. Pasažieriai rinktusi ant bėganczių pliatformų, o tos suscodytų juos į bėganczius wagonus ir isz jų iszsodytų norinczius iszlipti. Trukiams todėl ant stacijų ne reiktų wisai sustoti. Tokiu jau budu bėganczios pliatformos pritaisytos ant stacijų į wagonus bėganczių trukių sukrautų taworus.

‖ Gywenantis Austrijos sostapilėj, Windobonoj, inžinierius Wilhelm Kress iszrado naują orlaiwį, kuris, kaip twirtina specijalistai, toli užpakalyj palieka orlaiwį garsaus grafo Zeppelino, su kuriuom neseniai Wokietijoj atliko gana pasėkmingas bandawones. Kadangi Kress yra ne turtingu ir neturi pinigų ant padirbimo didelio modelio, su kokiu galima butų atlikti bandawones, tai Austrijos ciecorius duoda isz sawo kiszeniaus 1000 dol.; ciecoriaus paweikslą seka ir kiti Austrijos pinigueoziai ir dabar Kress ne gali skystiesi ant stokos parėmimo. Naujas orlaiwys atmanczuose metuose bus padirtas ir iszbandytas.

Isz Amerikos.

Gazo expliozija.

BEAVER FALLS, PA. Atsitiko czia baisi naturaliszko gazo expliozija, kurios ne mažai namų likosi iszgriautų ir 7 žmonės sunkiai sužeisti. Mat gazas iszsiwerže per pratrukusią dudą ir dar nežinia kokiu budu tapo padegtas.

Geras radinys.

AKRON, OH. Darbinjkai dirbanti ant farmos Osborno, ardydami seną triobą, po grindims rado maiszelį auksinių pinigų isz wiso $3000. Farmerys Osborn likosi du metai atgal užmusztas sawo darbinjko, kuris už tai likosi nuspręstas ant wiso amžiaus j kalėjimą. Matyt, kad tuos pinigus pakawojo užmuszėjas ir jis užmuszė sawo darbdawį, norėdamas prisisawinti jo pinigus.

Pleszikai banke.

HOPE, IND. Į czianykszti Citizens Banką įsikraustė wagiliai, iszardė su dinamitu kasą ir isz jos paėmė 1800 dol. Kiek plėszikų buwo, nežinia, bet be abejonės ne wienas. Dabar jieszko po wisas aplinkines, bet nė jokio su pinigais pabėgusių plėszikų pėdsakio ne surado.

Prapuole milijonieriaus sunus.

OMAHA, NEBR. Prapuolė czia 15 metų Edwardas Cudahy, sunus szefo Cudahy Paking Co., garsaus milijonieriaus. Policija jieszko prapuolusio, bet iki sziol nė jokio pėdsakio ne susekė. Tewai mena, jog jų sunų turėjo koki plėszikai, rokuojanti ant iszpirkimo, kur iszwežti ir pakawoti. Net darbai mesinyczíose pasiliowė, kadangi weik wisi darbinjkai užimti jieszkojimu prapuolusio jų darbdawio waiko. 20 d. gruodžio waikas pats sugrįžo, bet kur buwo, tė wai ne nori niekam pasakoti; kalba buk Cudahy už paleidimą sunaus užmokėjo $25000.

Užgriuwo.

CHADRON, NEBR. Kasame nuwedimui wandens kanale nugriuwo krantas ir užbėrė 4 žmonės, jie yra ant 35 pėdų giliai žemės užberti. Gelbėti juos subėgo, weik pusė miestelio gywentojų, bet nėra didelės wilties, kad galima bet užgriuwusius dar gywus atkasti.

Ingriuwo kastynes.

PITTSTON, PA. Netoli nuo czia, Ravine kastynėse, prigulinczíose Pennsylvania Coal Co. įgriuwo olos. Penki namai miestelyj Ravine, pastatyti ties įgriuwusioms oloms, likosi drucziai pagadyti. Kadangi olos nesiliauja gruwusios toliaus, tai gywentojai namų pastatytų ant jų krautosi laukan.

Nelaime kastynese.

ACRON, OH. Wayner kastynėse, besikeliant į wirszų darbinjkams, nuo wirszaus nupuolė kita kėlimosi prietaisa. Dalis darbinjkų spėjo paszokti į szalį, bet penki likosi prietaisos užgautį, wienas isz jų tapo ant wietos užmusztas, trys gi labai sunkiai, gal mirtinai, pritrenkti.

Wetros Atlantiko pakrantese.

Atlantiko pakrantėse, ypacz gi Virginijos pakrantėse terp Cap Hatteras ir Cap Henry 21 d. gruodžio siautė smarkios wėtros ir sniego darganos, laike kurių daug mažesnių laiwelių tapo ant aolų užnesztų. Amerikos kariszkas laiwas Annapolis ne toli Red Can likosi ant pieskos užnesztas. Nė joks laiwas ne dryso laike tų wėtrų iszeiti isz porto.

Italiszkas konsulius reikalauja pagelbos.

DENVER, COL. Mieste Florence, Col. tarpinyczíose užgimė sztraikai; sztraikierių wietoj tarpinyczių sawinjkai parsitraukė italijonus. Iszto užgimė didelis nekentimas italijonų. Ant nelaimės ne seniai wienas italijonas užmuszė wieną sztraikierį, kas teip wisus darbinjkus ir wietinius gywentojus suerzino, jog jie nori wisus italijonus iszskersti. Italiszkas konsulius atsiszaukė į szteto gubernatorių praszydamas kariaunos, o jeigu jo greitai neiszklausys, jis per italiszką ambasadarių atsilieps prie prezidento Mc Kinleyo.

Expliozijos.

SNAEDVILLE, TEN. Blankenbecktero lentų pjowinyczíose expliodawo 21 d. gruodžio didelis garinis katilas. Iszlakszczíusių katilo szukių peczkurys likosi ant wietos užmusztas, du gi darbinjkai mirtinai sužeisti. Lengwiaus užgautų žmonių yra daugiaus.

Gaisrai.

COLUMBIA, S. C. Siautė czia didelis gaisras, kuris isznaikino didžiausią miesto hotelį ir tris pardawinyczias. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 150000 dol.; wiskas užasekuruota buwo wos ant $53000.

PHILADELPHIA, PA. Sudegė czia krautuwės Franklin Baker Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $200000.

SIOUX CITY, IND. Iszdegė wisa biznesinė dalis miestelio Elk Point, S. D. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 200000 dol.

SAN JOSE, CAL. Sudegė czia namai pieno prekėjo Conrado Ruffo. Ugnyje pražuwo ketwertas waikų, o tėwai apdegė labai pawojingai.

Nelaimes ant geležinkeliu.

ASHLAND, KY. Laike tirsztos miglos susimuszė czia į prieszingas puses bėganti pilni pasažierių du ulycziniai karai. Motormonai ir wienas pasažierius prie to likosi,rodosi, mirtinai apkulti; apkultų ne mirtinai pasažierių yra apie deszimtis.

BARKER CITY, IA. Netoli nuo czia, ant Big Four geležinkelio iszszoko isz rėlių taworinis trukis bėgantis į wakarus. Prie to susidaužė 20 wagonų ir trys slapta važiuojanti pasažieriai likosi užmuszti.

HUNTINGTON, W. VA. Ant Huntington ir Iron elektriszko geležinkelio linijos susimuszė du pilni pasažierių karai. Prie to motarmonas wieno karo likosi art wietos užmusztas; pasažierių gi yra 10 sunkiai apkultų.

Isz darbo lauko.

¶ WHEAYLAND, PA. Prasidėjo darbai czianykszcziose geležies liejinyczíose.

¶ ETNA, PA. Spang, Chalfant & Co. pastatys prie sawo dirbtuwių naują dalį.

¶ McKEESPORT, PA. Nuo nau jų metų prasidės darbai De Wees Woods dirbtuwėse.

¶ CAMBRIDGE, OH. National Glass Co. stato czia naujas stiklo dirbtuwes.

¶ NILES, OH. Independent Iron & Steel Co. parengs czia naują blėtos dirbtuwę.

¶ MCKEES ROOKS, PA. Jonies McHay & Co parengs czia dideles retežių (lenciugų) dirbtuwes.

¶ NEW CASTLE, PA. Shenango blėtos dirbtuwėse, kurios gana ilgai iszstowėjo, prasidėjo jau darbai.

¶ FRANKLIN, PA. Nuo balandžio mėnesio prasidės darbai naujai czia statomose Cambria Steel Co.dirbtuwėse.

¶ PATTON, PA. Patton Play Mfg Co. numažino darbinjkų uždarbį ant 10%; dėlto darbinjkai pakėlė sztraiką.

¶ Armstrong ir Luzern pawieczíuose, Pennsylvanijoj, bus parengtos kelios naujos anglių kastynės.

¶ WARREN, OH. Pradėjo dirbti czianykszcziose McMiler Halsting Works dirbtuwės. Prie darbo patilpo 800 darbinjkų.

¶ JOHNSTOWN, PA. John McFadyn Susquehannos pawietyj pirko žemės plotą su anglims, ant kurios parengs kastynes.

¶ SHAMOKIN, PA. Pasibaigė sztraikai anglekasių. Anglekasiai, gawę pakėlimą užmokesnio ant 10%, sugrįžo prie darbo.

¶ NEWBURG, PA. Empire plieno dirbtuwėse prasidėjo darbai ir diktai neturinczių darbo darbinjkų gawo jose darbą.

¶ YOUNGSTOWN, OH. American Steel Hoop Co. parengs czia naujas plieno dirbtuwes, kurios bus didžiausios wisoj Amerikoj.

¶ BEAVER FALLS, PA. Neužilgio bus czia parengta metalinių ornamentų dirbtuwė, kurioje 200 darbinjkų gaus darbą.

¶ NILES, OH. Darbai McKinleyo blėtos dirbtuwėse eina gerai; neužilgio pradės dirbti ir liejinyczíose, kurias dabar taiso.

¶ CANONSBURG, PA. Pittsburg Coal Co. pirko netoli nuo czia esanczias White kastynes, bet darbai jose dar ne greitai prasidės.

¶ MAHANOY CITY, PA. Kastynėse Oak Hill, ne toli Minersvilles, užgimė sztraikai. Darbinjkai reikalauja pakėlimo užmokesnio ant 10%, sutrumpinimo darbo laiko subatoms ir iszmokėjimo už 5 sanwaites uždarbio.

¶ TARENTUM, PA. Allegheny Steel Co. pradėjo czia statyti naują dirbtuwę, kurioje nuo rugsėjo mėnesio prasidės darbai.

¶ YOUNGSTOWN, OH. Czianykszcziose dirbtuwėse sziuom kartų darbai eina labai gerai ir rodosi, kad darbo užteks ant ilgesnio laiko.

¶ MARTINS FERRY, OH. Aetna Standard dirbtuwėse pradėjo dirbti su dwiem darbinjkų atmainom. Priėmė prie darbo daugiaus darbinjkų.

¶ TOPEKA, KANS. Prezidentas telegrafistų ant geležinkelių organizacijos, pagarsino sztraiką telegrafistų ant Santa Fe geležinkelio kaipo pasibaigusį.

¶ PITTSTON, PA. Sztraikas darbinjkų Pennsyvania Coal Co. kastynėse pasibaigė. Kompanija sutiko ant darbinjkų reikalawimų ir jie sugrįžo prie darbo.

¶ CONNELSVILLE, PA. Szitame apskrityj pereitą sanwaitę degė 14824 kokso peczai. Cambria Iron Co. užgesino 50 peczių ir tiek jau Morelt aplinkinėse.

¶ ELLSWORTH, PA. Užsidegė czianykszczios Ellsworth & Co. kastynės. Kompanija stengiasi ugnį užgesinti ir pradėti tuojaus darbą kastynėse.

¶ SPRING VALLEY, ILL. Darbai eina czia gerai, dirba kiekwieną dieną. Geras maimerius uždirba po 2 dol. ir daugiaus ant dienos.

¶ KINGSTON, ONTARIO. Neužilgio bus czia parengtos didelės geležies liejinyczios. Rengia jas Chicagos kapitalistai. Darbai jose prasidės nuo ateinanczio pawasario.

¶ CALUMET, MICH. Darbinjkams Calumet & Hecla dirbtuwėse mieste Michigan City nuo naujų metų pakelia ant 2½% už darbą užmokesnį. Minėtose dirbtuwėse dirba 4000 darbinjkų.

¶ MUNCIE, IND. Pradėjo didinti czianykszczias Midland Steel Co. dirbtuwes; darbai prie didinimo trauksis pusę metų. Paskui priims prie darbo daugiaus darbinjkų.

¶ WILKE-BARRE, PA. Sztraikai darbinjkų Kingston Coal Co. kastynėse traukiasi toliaus. Jeigu kompanija greitai ne susitaikys su darbinjkais, užgims sztraikai wisose jos kastynėse.

¶ ARNOLD CITY, PA. Czianykszcziose kastynėse dirba mažai, o dabar per wisą pereitą sanwaitę wisai ne dirbo. Aplinkinėse Fayette City teiposgi sumažėjo darbai. Tegul todėl nieks czia ne koliauja darbo jieszkoti.

¶ SHEBOYGAN, WIS. Darbai czia eina sziuom tarpu labai prastai, o ant Naujų metų wisai susistos. Tegul todėl dabar nieks czia ne keliauja darbo jieszkodamas, kadangi labai sunku jį gauti. Kada pradės wėl dirbti, apie tai bus praneszta.

¶ PHILADEPHIA, PA. Tuli amerikos kapitalistai rengia sutwerti terptautiszką trustą, kurisai paimtų wisas didžiausias ant swieto laiwų ir plieninių apkaustymų dirbtuwes. Kapitalas trusto siektų 1 milijardą doliarų. Trustas nori nupirkti szitas dirbtuwes: Cramps & Sons, Minvale Steel Co., Betlehem Steel Co. Amerikoj; Thomas Bros, John Brown Co., Barron Ship Bldg. Co. ir Thomas Iron Works Anglijoj; Kruppo ir Germania laiwų dirbtuwes Wokietijoj; Forges & Chautiers, Creuzot Steel Co. ir Genet Gun Co, Prancuzijoj. Mieris trusto yra sunaikyti Carnegies Co.ir paimti wisą swieto laiwų ir kanuolių iszdirbystę. Nežinia tik, ar kitų krasztų kompanijos norės amerikonams atiduoti wisą monopolių.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Lietuvos redakcija linki wisiems skaitytojams linksmų Naujų Metų.

Besibaigiant szimtmecziui.

Baigiasi szimtmetis,kuris mums nieko gero ne atgabeno. Pereituose szimtmecziuose daug tautų tapo pawergtų, bet ir terp tų pawergėjai nė wienai ne dryso uždrausti spaudos prigimtoj kalboj; tokią drąsą turėjo wien waldžios begėdiszkų maskoliszkų carų kas link lietuwių. Žinoma,pawergėjai drąsus tik tąsyk, jeigu terp pawergtų gaiwalų nėra supratimo sawo reikalų ir wienybės reikalawime teisybės. Mes gi wienybės ne parodėme besibaigancziame szimtmetyj, ėdėmės terp sawęs, todėl tik ant musų sprando dryso uždėti tokius panczius, kokių nė wienam kitam tautiszkam gaiwalui užkrauti ne dryso. Spaudžianczios mus waldžios pereitame szimtmetyj naudojosi isz musų sawitarpinių nesikentimų ir siundydami, silpnino musų pajiegas ir mums terp sawęs besipjauuant, siaurino musų wisų tiesas. Tas joms pasisekė iki sziol. Ar pasiseks ir toliaus, tas paeis nuo musų paczių, nuo musų meilės tėwynės. Jeigu mes įstengsime susitaikyti, liausimės pjowęsi terp sawęs, tąsyk ne drys mus nieks skriausti; bet jeigu pjausimės terp sawęs, kaip pjowėmės iki sziol, nesulauksime paliuosawimo musų panczių, kadangi silpniems, kuriuos wisada galima terp sawęs supjudyti, niekada nieks nieko ne duoda. Iszkariausime mes sau daugiaus tiesų, kada tų tiesų wisi reikalausime, kitaip atidėkime wiltis iki tam laikui, kol ant tiek musų supratimas pasikels, kad galėsime suprasti reikalą priesz wiens kitą nusilenkti, kol ne iszmoksime aakauti sawo norų. Iki sziol nuolankumo mes niekur ne paro dėme.

Pažiurėkimė sztai nors į Amėką, kur nieks mums tautiszkų darbų ne stabdo, ką mes czia nuweikėm? Pastatėme daug bažnyczių, bet už tai, nors nieks mus ne stabdo, nieko kito ne sutwėrėme. Iki sziol statome wis naujas bažnyczias nepaisydami, kad apart bažnyczių mes turime ir kitokius reikalus. Ciwilizuotos tautos apart bažnyczių turi daugybę mokyklų, turi teatrus, knįgynus, muzejus, koncertų sales ir juo kokia tauta turi daugiaus tokių įtaisų, juo augszcziau stowi, juo geriaus gywena. Taigi tas rodo jau, kad ir tos įtaisos tautoms neatbutinai reikalingos, ne mažiaus už bažnyczias, kurių mes turime užtektinai, kurių antai Lietuwoj isztikro nė ne galima wadinti musų tautiszkoms institucijoms, nes per jas tuli kunigai lenkintojai platina lenkystę terp lietuwių.

Amerikoj, kur rengti tautiszkų įtaisų ant dwasiszko ir tautiszko pakėlimo lietuwių nieks mums ne draudžia, teiposgi apart bažnyczių beweik nieko ne turime. Ir czia bažnyczių wienok ne galima laikyti už musų tautiszką sawastį, kadangi ir tos už musų pinigus statytos bažnyczios ne mums priguli, bet swetimtaucziams wyskupams. Rodo prie tulų lietuwiszką bažnyczių yra newa mokyklos, bet musiszkių wisai ne galima lyginti su mokykloms kitų tautų, musiszkės mažai lietuwiams atgabena naudos.

Besirupinant lietuwiams pasibaigusiame szimtmetyj wien apie bažnyczių ir kunigų reikalus, juos isz tikro pastatėme gerai, kunigai musų materijaliszkai geriausiai aprupinti, bet ant nelaimės tas terp lietuwių pasėjo wienpusystės seklą, kokia pas kitus buwo tik laikuose szwentos inkwizicijos. Mes ėdamėsi terp sawęs net ten, kur be wienpusystės žiurint estiesi nėra už ką, kur kitiems lengwa susitaikyti.

Ateinanczíame szimtmetyj nors stengkimės iszsiliuosuoti nuo tų wienpusiszkų rupesczių, rupinkimės labiaus apie tki sziol apleistus musų reikalus. Rengkime ne wien bažnyczias, bet ir geras mokyklas, teatrus ir kitokias musų tautiszkas institucijas. Per tai bažnyczia nenupuls, tikėjimo ne nustosime,nors kunigai ir mažesnį turės pelną negu dabar. Ne užmirszkime, kad mums ne wien kunigai reikalingi. Matome juk, kad per eilės amžių kunigai, waldydami musų dwasią ir kuną, laimės mums ne suteikė ir mus doriszkai ne pakėlė ant tiek, kiek priderėtų, nors žmonelės wien jiems lobį krowė.

Isz Franklin, Wash.

Sutikimo terp czianykszczių lietuwių nėra, prowojasi jie terp sawęs ir nesza sunkiai uždirbtus pinigus skwajeriui. Sztai ir dabar pas skwajerį yra 6 lietuwių prowos. Prowojasi už mažiausius niekniekius: ne tik už sumuszimus, bet užtenka pasakyti kokį nepatinkantį žodį, o užgautas tuojaus bėga iszpirkti warantą ir suaresztuoja; tas paskui tuom pacziu atsimoka jį suaresztawusiam. Teip tai wiens kitą aresztuoja ir moka kasztų po $25—30. Kad tai jie teip karszti butų ir prie tautiszkų darbų, prie gero kaip prie prowų, kaip tai augsztai galėtų pasikelti ir kaip daug nuweiktų!

Czianykszcziai lietuwiai, galima sakyti, priguli prie tamsiausių; nė knįgų, nė laikraszczių ne skaito: wisame Frankline yra tik wienas "Lietuvos" skaitytojas ir wienas "Saulės". Geresnio, doresnio užsiėmimo czia ne pamatysi: wieni peszasi, kiti girtuokliauja, dar kiti prowojasi. Yra czia diktai lietuwiszkų szeimynų gywenanczių su netikroms paczioms. Nors lietuwių yra czia diktai, bet nėra nė jokios draugystės, kadangi mat czianykszcziai musų brolisi ne supranta reikalo ir naudos draugiszko gywenimo ir naudos isz to, nė tautiszkų, nė politiszkų reikalų, o daugelis nežino wisai kas yra politika arba tautystė, ne žino kuom jie pats yra. Per paskutinius prezidento rinkimus wos keli ėjo balsuot; terp czianykszczių lietuwių kaszin ar rastum kokį desėtką turinczių ukėsystės popieras.

Lietuwiszkų biznierių czia nėra nė jokių, wisi turi pirkti wiską pas swetimtauczius ir jiems sunkiai uždirbtus pinigus atiduot. Buwom užmanę uždėti lietuwiszką pagelbinę draugystę, bet pasirodė negalimu įkunyti užmanymą, kadangi czianykszcziai musų broliai apie draugystes ne nori nė klausyti.

Užkalbink užsiraszyti kokį nors lietuwiszką laikrasztį, tai atsako, kad laikraszcziuose nieko gero nėra; "laikraszcziai, girdi, tik apjuodina žmogų. Kas kam galwoj kaip kas gywena, kadangi Amerika liuosybės žemė". Teip mat czianykszcziai lietuwiai naudą isz liuosybės supranta, isz jos naudojasi ant pikto ir ant sawo paczių nenaudos. Apie tėwynės reikalus wisai ne atmena; aukų ant tautiszkų reikalų isz czia ne buwo nė jokių.

Czianykszcziai lietuwiai yra suważiawę isz Pennsylvanijos, daugiausiai isz Scranton, wisi suwalkiecziai; Kauniszkių ir Wilniszkių wisai nėra.

Žwalgunas.

Isz New Yorko.

New Yorke daug yra lietuwių kriaucų wyriszkų drabužių, bet terp jų ne buwo iki sziol druto sawitarpinio susiriszimo ir per tai beseliai mažai ant jų paisė, darbinjkai ne galėjo iszkariauti geresnių iszlygų. Sztai dabar lietuwiszki kriaucziai dirba po 14, 15, 16 net 17 wal. ant dienos, o uždirba wos 9—10 dol. per sauwaitę, o bosai, nematydami wienybės terp darbinjkų, stengiasi sumažinti ir tą mažą uždarbį ir priesztaraujantiems tiesiog atsako: "kam ne patinka pas manę dirbti, tas gal atsitraukti, nieks czia ne laiko". Dabar daugumas lietuwiszkų kriauczių supranta reikalą organizacijos ir jos naudą. 17 d. lapkriczio buwo per atwiras gromatas suszauktas susirinkimas kriauczių apreiterių ant apswarstymo reikalų organizacijos. Ant susirinkimo buwo kalbėta apie naudą organizacijos, ką jau daugumas darbinjkų supranta. Darbinjkai sziądien mato, kad kur tik wisi priguli prie unijų, ten bosai ne teip greit drysta mažinti darbinjkų uždarbį, bet metas nuo meto jį turi pakelti. Organizacijos Amerikos darbinjkams yra labai reikalingos, per susiorganizawimą darbinjkų pajiegos gali pasikelti, o per tai jie gali kėsintiesi sziek tiek pagerinti sawo buwį. Ne reikia užmirszti, kad organizacijų ne galima sutwerti ant wieno paszaukimo, ant to reikia laiko ir supratimo naudos organizacijų, datyrimo.

Kriaucziszki boseliai matydami, jog terp darbinjkų nėra nė organizacijų, nė wienybės, mažina užmokesnį už darbą; kaip katram patinka, teip moka darbinjkams už sunkų darbą.

Ant paskutinio susirinkimo kriauczių apreiterių likosi wienbalsiai nutarta sutwerti "Susiwienyjimą kriaucziszkų apreiterių wyriszkų drabužių", prie kurio isz syk prisiraszė 29 apreiteriai. Likosi iszrinktas komitetas isz sekanczių wyrų: prezidentu—J. Buczinskas; Wice-prezidentas—W. Simanawyczius; protokolų sekr.—A. Lesnauskas; finansų sekr.—F. Kasparawyczius; kasierius — M. Kamandulis; marszalka—J. Miszeikis.

Mieriai "Susiwienyjimo kriauczių apreiterių" yra: platinti wienybę ir supratimą terp wisų kriaucziszkų apreiterių wyriszkų drabužių Didžiamjame New Yorke, stengtiesi, idant lietuwiszki bosai darbawietėse įwestų sztimą, kad darbinjkams ne reiktų teip [illegible] dirbti; kiekwienas bosas turintis maszinas su sztimu, kad mokėtų po 25 c. nuo kiekwieno doliaro.

Mokestis sanariams Susiwienyjimo kriaucziszkų apreiterių yra tik 10 c. ant mėnesio ant uždengimo kasztų postkarczių ir plakatų su užkwietimais ir kitokių kasztų. Wieta susirinkimų Susiw. Kr. Apr. turi but Brooklyne. Susirinkimai bus laikomi antrą seredą kiekwieno mėnesio.

Prez. S. K. A. J. Buczinskas,
Sekr. A. Lesnauskas.

Isz Sheboygan, Wis.

Lietuwių yra czia apie 100 ypatų wienų wyriszkų. Iki sziol jie ne atsižymėjo niekuom ant tautiszkos dirwos, ne buwo terp jų nė wienybės, nė supratimo kuom jie yra. Dabar ir czia sanlygos krypsta į gerąją pusę, atsiradus keliems iszmintingesniems wyrams. 11 d. lapkriczio susitwėrė pagelbinė draugystė p. w. Szw. Juozapo Draugystė. Prisiraszė 29 sanariai ir užsimokėjo po 50 c. Gal but buwę ir daugiaus norinczių prisiraszyti, bet atsirado stabdytojai, kurie daugelį atgrąsino nuo pristojimo prie naujos draugystės.

Ne paisykime ant tų stabdytojų, bet eikime sawo keliais, stengkimės apszwiesti sawo protą, o tąsyk pats geriaus suprasime, kur mus weda tie stabdytojai. Skaitykime gerus laikraszczius ir knįgas, o tąsyk musų akys atsidarys, suprasime musų paczių ir musų tautos reikalus.

Sztai geresniejie musų laikraszcziai remia Dro Szliupo užmanymą uždėti sujungtoms wisų prispaustų tautų pajiegoms laikrasztį ant apgynimo tautiszkų reikalų, aiszkinimo skriaudų, kokias prispaustos tautos kenczia nuo jas pawergusių. Geresniejie musų laikraszcziai renka jau aukas ant to mierio. Jeigu ne galima laukti paramos szitam užmanymui isz pusės tamsunų ir stabdytojų wisokių užmanymų, tai remkime nors mes, kurie skaitome geresnius laikraszczius raginanczius mus prie gero, prie darbo ant musų wisų labo. Padarykime pradžią, o su laiku atsiras ir daugiaus tokių, kurie seks musų pėdomis, ne laukkime kol su aukoms pasirodys tamsunai ir tautiszkų darbų stabdytojai. Aukaukime pinigus, kadangi be jų nė jokio swarbesnio darbo ne galima nuweikti; kalbinkime ir kitus prie aukų.

Pas mus dabar renka jau nuo 2 mėnesių pinigus ant parsikwietimo kunigo, žmonelės deda po 25 c. nuo galwos, bet kunigas iki sziol ne atważiawo. Yra czia ir toki lietuwiai,kurie norėtų kunigui sudėtus pinigus, kadangi jis ne atważiuoja, apwersti ant tautiszkų reikalų, o su parsikwietimu kunigo palaukti kad ir iki welykų. Užmanymui tam wienok priesztarauja tie, kurie apart kunigo kiszeniaus, kitokių reikalų ne supranta.

Apwalainis.

Isz Union City, Conn.

No 50 "Lietuvos" klaidžiai buwo patalpinta apie prakalbas. Susirinkimą su prakalboms parengė ne szw. Jurgio draugystė, tik wietinis Kliubas ant sawo susirinkimo nutarė parsikwiesti Drą Szliupą su prakalba, o tas ne patingėjo ir atważiawo. P. Wietinis raszo, jog buwo tautiszka daina, tuom tarpu buwo dwi dainos (klaida tai ne teip swarbi, kad už ją wertėtų but ilgus ginczus westi. Red.) Toliaus p. Wietinis raszo, jog p. Mikalaicziutė dekliamawo eiles, tuom tarpu tokios prawardės merginos czia wisai nėra; dekliamawo ne wieną, bet tris eiles, terp dekliamatorkų buwo ne Mikolaicziutė, tik Mikaicziutė. Toliaus jau kalbėjo Dr. Szliupas, iszrodydamas kaip senowėj žmonės buwo skriaudžiami ponų ir kunigų, kaip jie ir sziądien nesiliauja bandę žmonės sawo werguwėj laikyti. Kalbėjo Dras Szliupas ir apie kitus dalykus, bet tie buwo paminėti isz dalies ir p. Wietinio korespondencijoj, todėl to wisko ne atriname. P. Wietinis neteisingai apkaltina Szw. Jurgio Dr. už p. Montwilą. Kada jis pasimirė, nuo dwieju metu nepriguėjo prie draugystės. Langą airių bažnyczioj ne draugystė įtaisė: jis įtaisytas 10 metų atgal, taigi tada, kada draugystės dar ne buwo.

A. K.

Binghamton, N. Y.

Lietuwių czia ne daug, bus apie 30, kuriame tai skaitliuje tik dwi szeimynos apsiwedusių; per tai wisi lietuwiai, ne turinti sawo szeimynų, ne patelpa pas sawuosius, turi gywenti pas swetimtauczius. Czianykszcziai lietuwiai sutikime gywena, tąsynių, nė pesztynių nėra.

Darbai eina pusėtinai, lietuwiai dirba Lestershire czewerykų dirbtuwėse, nes jos yra netoli Binghamptono ir czia darbą greicziaus galima gauti negu kur ki tur prie darbo patilpti. Yra czia diktai mažų dirbtuwių, daugiausi cigarų dirbtuwių, kur ir isz kitur atkakusios merginos greitai gauna darbą.

Ant suszaukto 15 d. gruodžio susirinkimo sutwėrėme kuopą Tėwynės Mylėtojų Dr. Isz syk prisiraszė 12 sanarių, kurie pilnai užsimokėjo prigulintį mokestį. Wisi prieszinjkai tautiszkų darbų ir apszwietimo nuo mus atsiskyrė. Tie mat ne skaito geresnių rasztų, ne skaito traukianczių lietuwius į kruwą laikraszczių, tai nesupranta naudos tautiszkų organizacijų ir sawo paczių pareigų. Tikimės wienok, kad ir tie ant galo geriaus wiską supratę, pristos prie musų sutwertos kuopos.

Kuopos Rasztinjkas.

Philadelphijos liet. parapija ir kun. Kaulakis.

(Isz Vienybės.)

(Pabaiga).

Musų lojeris rinko wisokius dokumentus nuo mus ant prowos. Kun. Kaulakis labai pamilo musų lojerį ir kasdien jį belankydamas—nuo musų paweržė. Musų lojeris pradėjo reikalą kitaip sukti ir mes tą supratę, wiską nuo jo atėmę, padawėme kitam, kuris apsiėmė musų prową waryti už 10% nuo wiso laimėjimo. Spalinio 6 d. paėmė musų prową ir jau 8 dieną buwo kun. K. pas magistratą ir wos iszmeldė, kad prową atidėtų ant kito sykio, nes turįs važiuoti ant Susiw. seimo į Elizabeth. Musų lojeris ne paleido kun. K., kol tasai neužsistatė $13,000 kaucijos ir prową atidėjo ant 15 spalinio. Nedėlioje priesz prową kun. K. isz sakyklos sukwietė wisus "gerus" susirinkti į bažnytinę salę ant 6 wal. wakare. Mes tikėjomės, kad musų klebonas nori santaiką padaryti. Susirinko į 70 žmonių. Kun. tarnas, atėjęs, pasakė: "Katrie esate po kunigu, tai atei kite į kleboniją ant mitingo". Ant to pakwietimo nuėjo 7 "po kunigo". Mes nusiuntėmė porą wyrų paklausti, ar ateis kunigas ant susirinkimo. Musų pasiuntiniai tapo neįleisti į kleboniją. Mes pasirodawoję, iszėjome. Kn. su sawo bernais nutarė prowos komitetą suaresztuoti—su mieriu supjudyti parapijonus—bet magistratas nedaleido, sakydams, kad komitetas kun. pirma apskundė ir niekur ne pabėgs. Mes suszaukėme ant 17 spalinio susirinkimą trijų draugysczių: szw. Antano, szw. Juozapo ir Algirdo Uzarų, kur musų lojeris pasakė, kad mes su sawo turtu (property) galime daryti ką norime—galime bažnyczią uždaryti. Nutarta tapo uždaryti bažnyczią, kadangi kitokiu budu kun. Kaulakio nenusikratysime nuo sawo sprando. 18 d. spalinio iszrinktas tam komitetas nuėjo uždaryti bažnyczią. Kunigas ant tokio nelauktino darbo užsikwietė net 6 policijantus. Komitetas,nuėjęs pas kun., pareikalawo bažnyczios raktų ir kun. užklausė: "Ar turite nuo wyresnybės kokį rasztą"? Komitetas atsakė, kad mums ant sawo turto jokio raszto nereik. Tada kun., iszbėgęs ant gatwės, pradėjo szaukti: "Mister, mister arrest these men. I dont know what they want so close to my church". Policijantai, priėję prie komiteto ir iszklausę to reikalo, liepė atsineszti nuo wyriausybės rasztą—kitaip gali buti musztynės. "Mes ėsame czion atsiųsti dabojimui twarkos", pasakė policijantai. Komitetas atsitraukė. 20 spalinio komitetas iszėmė rasztą, kad szerifas uždarytų bažnyczią. Nuėjo trys konstabelei; du jėjo į kleboniją paimti raktus ir kun. ėmė jų melsti, kad duotų laiko nors wieną dieną, ant ko konstabeliai pristojo, bet kun. turėjo už tai $800 kaucijos užsistatyti. Spalinio 21 d. bažnyczioje užsakė wisiems eiti į zokristiją ir pasiraszyti sawo wardus, nes jam yra reikalingi tiejie ant prowos; "kas pasiraszys, tas gaus tikietą nuo paties arciwyskupo ir wisados galės eiti į bažnyczią dowanai. Po prowai bus pastatyti dabokliai ir be tikieto nė wienas nejeis į bažnyczią". Bet užmirszo pasakyti, kuri pusė laimės prową. O jau reikalautojams sawo sawasties, tiems bediewiams, kad dawė tai dawė. Spalinio 22 d. pas magistratą susirinko apie 40 ypatų isz abiejų pusių; kun. K. atsiwedė lenkus, kurie nė žodžio lietuwiszkai nemokėjo. Magistratas wisų liudininkų neiszklausė ir prową atidėjo ant 29 dienos, kur wėl wisų liudininkų neiszklausė ir atidėjo ant 3 lapkriczio. Ant tos dienos atsirado ir arciwyskupas kun. K. už liudininką. Kun. Kaulakis prisiekė priesz sudžią ir paskui sudžia užklausė arciwyskupo, ko. dėl pirmiaus, nedaleisdams lietuwiams tą bažnyczią pirkti, dabar nori atimti? Arciwyskupas atsakė, kad lietuwiai tą bažnyczią wisai be jo žinios nupirkę. Musų liudininkai parodė, kad mes ne tik be arciwyskupo žinios bažnyczią pirkome, bet mums arciwyskupas nedaleido pirkti, ir tada mes su kun. Kaulakiu važinėjome į Washingtoną pas popiežiaus pasiuntinį daleidimo praszyti ir gawome. Kun. Kaulakis, sudžios užklaustas, ar buwo Washingtone, užsigynė, sako—"nieko nežinau". O wisiems žinoma, kad kun. Kaulakis Washingtone važinėjo! Wisi galite suprasti ir matyt dabar kun. Kaulakio prisiegos teisingumą! Kunigams kaipo ir kapitalistams iszwien einant su sudžioms, musų prowa iszėjo be pasekmės—atmesta tapo. Apie kun. Kaulakio prisiegą rodosi užmirszo—mat kunigui walia teip pasielgti, kaip jam reikia.

Žmonės pamatę kun. Kaulakio tokią prisiegą, nusiuntė komitetą į Washingtoną pas popiežiaus pasiuntinį su skundu. Iszklausęs skundo,isz pirmo pažadėjo duoti mums kunigą, kokio geidžiame ir suramino sakydams: "Kad kunigas netur tiesos rupintis apie žmonių pinigus, bet tiktaj apie tikėjimą; o wyskupo uždutis yra twarką prižiurėti, o ne nuo žmonių bažnyczios reikalauti". Komitetas praszė popiežiaus pasiuntinio Martinelli'o,kad duotų mums kun. Žilinską, ką tasai ir pažadėjo. Kun. Kaulakis apie tai pajutęs, suszaukė wisus szalininkus ir lenkelius ir liepė protestą pakelti. Girdi, "kn. J. Žilinskas atėjęs, jus nė tik isz bažnyczios iszwys, bet ir isz Philadelphios miesto". Mes, nesulaukdami atmainos, nusiuntėme komitetą antru sykiu į Wishingtoną, kur popiežiaus pasiuntinys wėl pažadėjo musų reikalawimus užganėdinti.

Lapkriczio 25 d. kun. Kaulakis isz sakyklos pasakė teip: "Kas nor geresnės teisybės, tai gal važiuoti pas patį popiežių arba su orlaiwiu į dangų, bet ir ten geresnės teisybės neras". O tuos, kurie drysta su juomi atsiteisti, tai wisus ketina "nezależnais" padaryti. Czion jau kun. Kaulakis manosi, Diewu esąs ir pridaryses nezależnų; tiktai tiek bėda, kad jam neiszpasakomai sunku į dangų įsigauti, mat musų tie $5,659,86 prakeikti nedaleidžia ir laiko it retežiu prirakinę prie szios szarų pakalnės.

Szitas musų rasztas gal buti geru pamokinimu tweriantiems naujas lietuwiszkas parapijas ir jieszkantiems kunigų, kad kunigams nereik niekados užsitikėti, kad paskui neturėti pykesczių ir tąsynių, kokias mes dabar turime.

Prowos Komitetas:

Antanas Liniauskis,
Steponas Urbas,
John Gudiszkis,
Antanas Petone,
Aleksandras Jocis,
Charles Poshka.
Charles Unick.

Redakcijos atsakymai.

Korespondentams raszantiems apie kn. Gricių. Ypata kun. Griciaus ir teip mums per daug wietos užima, ypacz kad wis teip susibėga, kad jeigu wienas jį peikia, kitas tą paczią dieną atsiunczia jo iszteisinimą. Ir dabar gawome dwi wisai prieszingas wiena kitai korespondencijas, o jose nieko naujo nėra. Abidwi pusės jau pirma pasakė, ką pasakyti norėjo. Tegul bus gana. Laikraszčtis paskirtas perkratinėjimui swarbesnių darbų ant wisų naudos, o ne apraszinėjimui ypatų. Jeigu raszyti apie kun. Gricių, tai reikia raszyti wien apie swarbesnius ant wisų naudos ar ne naudos darbus, bet ne apie jo ypatą ir apie paprastus, kasdieninius lygiai jo kaip ir kitų pasielg

Atsilieplmas.

Kaip galima numanyti isz laikraszcziuose patilpusių korespondenc jų, laikas daleidimo lietuwiszkos spaudos musų tėwynėj artinasi (dar to ne matyt, isz kelių atsitikimų nieko ne galima spręsti. Red.) Kasgi tą laiką priartino? Ar ne mes patys, ne musų spaudos paroda už musų aukas parengta Paryžiuj ir lietuwiszką rasztų platintojai arba, geriaus sakant, Lietuwos kankintiniai? Jų ir sziądien ne mažai wargą kenczia isztremtų isz brangios tėwynės į gilumą Maskolijos. Kenczia jie už meilę tėwynės, kurią sawo rasztais arba platindami rasztus kitų paraszytus stengėsi įkwėpti atszalusiems ir ne suprantantiems broliams ir seserims. Rasztų įkwepianczių meilę Lietuwos para-zė musų didwyriai ne mažai: wieni, kaip antai garsus musų istorikas Daukantas, kurio gimimo dieną priderėtų wisiems lietuwiams apwaikszczioti kaipo tautiszką szwentę, raszė Lietuwos istoriją; kiti rupino kitokių mokslų rasztus, kurių daugumą pats sawo kasztais lietuwiams ant naudos iszleido, o kaip kits ant to turėjo pasiskolinti pinigų, kadangi budamas neturtingu, pats tiek, kiek reikia ant iszleidimo, neturėjo. Kiti tuos szwiesuolių paraszytus rasztus platino terp žmonių Lietuwoj, idant prikelti isz miego, į kurį juos įwarė musų ne draugai, kurie pajutę pawojų, pradėjo žmonių budintojus gaudyti, sodyti į kalėjimus irważioti į tolimą Maskoliją.

Argi ne laikas atsiminti mums apie tuos musų wisų geradėjus ir budintojus ir parodyti jiems pritarimą, atlyginti už sunkų ir pawojingą jų darbą? Laike wisokių naminių apwaikszczojimų, kaip antai gimimo ar warduwių dienoj ne wienas lietuwys iszleidžia ant swaiginanczių gėrymų ir 25 dol. Argi nors dalį tų pinigų ne galima apwersti ant naudos musų wisų geradėjų kankintinių už lietuwystę? Asz užmanau, kad kiekwienas lietuwys ir lietuwė sawo warduwių dienoj paaukautų ant naudos kankintinių po 50 c.: jeigu gi ne butų kankintinių, tai ant kitokių tautiszkų reikalų. Asz darau pradžią. Mano gimimo diena iszpuola 24 d. gruodžio, todėl aukauju asz 50 c. ant kankintinių; pinigus siunczių centraliszkam komiteto kasieriui. Tikiuosi, kad jeigu jau ne wisi, tai bent didesnė lietuwių pusė darys tą patį, dienoje warduwių arba gimimo paaukaus po 50c. dėl jų nieks ne pawargs, bet jeigu kiekwienas lietuwys po tiek aukautų kas metą, isz to sus rinktų ne mažį pinigai ir su jais galima but užganėdinti daug musų tautiszkų reikalų, daug darbų ant wisų lietuwių labo galėtume nuweikti.

W. M. Sabonis.

Isz wisur.

‖ Peterburge smarkiai siauczia influenca, nuo ko dabar gana daug maskolių mirszta.

‖ Mieste Antwerpene, Belgijoj, sztraikuoja dokų darbinikai ir laiwų iszkrowėjai. Sztraikuose dalywauja 13000 žmonių.

‖ Dėl žymiai pikilusios popieros prekės, daugumas Wokietijos laikraszczių pakelia prenumeratos prekes.

‖ Wokietijoj rengia didelius muitus po 60—70 markių nuo tonos ant isz swetur į Wokietiją atgabentų jawų, ypacz gi isz Amerikos.

‖ Prie rytinių pakranczių salos Vancouver susidaužė angliszkas garlaiwys "Alpha". Prie to laiwo kapitonas, trys maszinistai, buchhalteris, kasierius ir trys jurinikai prigėrė.

‖ Laike smarkios wėtros siautusios Hongkongo pakrantėse, pietinėj Azijoj, 77 garlaiwiai susidaužė; prie to prigerė su wirszum 200 žmonių. Angliszki kariszki laiwai stowinti Hongkongo porte likosi drucziai pagadyti.

‖ Wokietijos randas padawė parlamentui ant užtwirtinimo užmanymą, idant kursai daktarystos mokslų wisuose Wokietijos universitetuose butų pailginti iki 5 metų ir kad baigę mokslus universitetus turėtų tiesą gydyti ligonius tik po metų praktiszkų darbų ant daktariszkos dirwos.

‖ Angliszkas laikrasztis "Daily Express" paduoda, buk widurinėse Turkijos prowincijose užgimė wėl maisztai, mahometonys užpuldinėja ant krikszczionių namų ir kaimų. Kaip laikrasztis twirtina, iki szioł iszskerdė jau 200 krikszczionių.

‖ Mieste Autwerpene sztraikuoja porto darbinikai. Porto užweizda parsigabeno jų wietoj scabsus. Sztraikieriai bandė scabsus ne leisti prie darbo, bet sutraukta kariauna sztraikierius iszwaikė, prie ko 30 sztraikierių sunkiai sužeidė.

‖ 21 d. gruodžio Anglijos pakrantėse siautė smarki wėtra, laike kurios daug laiwų susidaužė, o dar daugiaus likosi pagadytų arba užmestų ant pakranczių sudumų. Ar prie to prażuwo ir kiek žmonių, dar nežinia.

‖ Netoli miesto Jelco, Maskolijoj, iszėję cziužinėti ant neseniai iszszalusio prudo jauni waikinai ir merginos įlužo ir palindo po ledu. Isz įlužusių keturios merginos nuo 14—18 metų ir wienas 19 metų bernukas prigėrė.

‖ Netoli Cantono, Chinuose, ant Wakarinės upes, nuo pasažierinio garlaiwio nupuolė į wandenį pasažierius. 400 likusių susirinko ant wieno laiwo szono, nuo ko garlaiwys apwirto ir wisi jame buwę žmonės supuolė į wandenį. Isz jų 200 prigėrė, kitus gi iszgelbėjo.

‖ Pasibaigus Paryžiuj parodai, daugelis turėjusių uždarbį prie parodos, atsirado be darbo; per tai neiszpasakytai paridaugino skaitlius plėszikų. Po 8 wal. wakare ulycziniai karai ne drysta važiuoti ant priemiesczių St. Denis ir San Quentin. Miestas nutarė, ant apgynimo pasažierių, ant kiekwieno priemiesczio karo paskirti po 2 policistu.

‖ Mieste Grodek, Galicijoj, laike rinkimų kas ten paleido tytyczia paskalą, buk kandidatas ant parlamento pasiuntinio, žydas, užmuszė katalikiszką kunigą. To minioms katalikų ir reikėjo. Jie susirinko ir pradėjo daužyti žydų namus ir pardawinyczias. Reikėjo szaukti kariauną ant suwaldymo maisztinikų. Rods juos iszwaikė, bet prie to 14 žmonių likosi sunkiai sužeistų; suaresztawo gi dar daugiaus.

‖ Berlyno operos teatre, laike perstatymo operos, wienos isz teatro lankytojų ant wirszutinės galerijos per daug persiswėrė per užtwarą ir nužudė lygswarystą. Susigriebė už gzimso, bet to buta nuskilusio, wisas jo szmotas nupuolė į kruwą apaczioj sėdinczių ir daug jų gana sunkiai sužeidė. Puolantį gi nuo wirszaus žmogų kiti už kojų sugriebė ir nuo nupuolimo sulaikė.

‖ Paryžiuj neseniai pasimirė sena elgetaujanti moteriszkė Leret, sulaukusi 83 metų. Kadangi ji wiena gyweno be giminių, tai kaimynai, ne matynami jos iszeinant, dawė žinią į policiją. Atėję polijantai rado senelę negywą. Bejieszkodami po kambarį, senoje szėpoje rado 200000 frankų pinigų. Pinigus tuos senelė surinko be elgetaudama per 50 metų. Retai sunkiai dirbantis darbinikas per sawo amžį tiek pinigų gali surinkti.

‖ Turtai klioszto rių Prancuzijoj 1849m. siekė 43624910 frankų; jiems prigulėjo žemės 6850 hektarų. 1880m. prigulėjo jau jiems 40520 hektarų žemės, kuri parsimdyta atgabeno metinės randos 29525301 fr.; wertė tos žemės 712536980 fr.; dabar gi, taigi 1900m. kliosztoriams priguli 48689 hektarai žemės, kurios wertė iszskaityta ant 1060 milijonų frankų.

‖ Du Finlandijos laikraszcziai "Isanmaan" ir "Tidning" likosi Helsingforso jeneral guberuatoriaus su wisu uždaryti už tai, kad peikė pasielgimą maskolszkų waldžių; treczias gi laikrasztis tapo ant pusės metų uždarytas. Szwedijos laikraszcziai garsina, buk caras ateinantį metą rengiasi Finlandijoj pagarsinti stacziatikystę kaipo wieszpatystės tikėjimą; finiszką kariauną perkelti į Siberiją ir Mažrusią, o jos wietoj į Finlandiją atsiųsti kazokus. Ant uždarymo burnos finlandieziams, caras dawė walią jeneralgubernatoriui pagarsinti Finlandiją po karės laiko tiesoms. Teip buwo Lietuwoj ir Lenkijoj po paskutiniam lenkų pasikėlimui.

‖ Ant prigulinczios Anglijai salos Jamaica, mieste Kingston, negrai kareiwiai pradėjo užpuldinėti ant baltweidžių praeiwių. Daug praeiwių likosi sužeistų. Baltweidžiai sutwėrė ginkluotą sargybą ir reikalauja nubaudimo kareiwių, bet tie užsidarė kazarmėse ir ne nori pasiduoti ciwiliszkoms waldžioms, o kitokių kareiwių klausanczių waldžių czia tuom tarpu nėra.

‖ Noseniai pasimiręs ant salos Korfu milijonierius paliko kelis milijonus frankų ant dalių gražiai besielgianczioms merginoms. Ant dalių paskirti nuoszimcziai nuo palikto kapitalo. Kas metą walszcziai paduoda suraszą užsipelnusių ant dalios merginų, o jos gauna atsakanti numerį. Paskui numerius liosuoja kaip lioterijoj ir mergina gauna tiek pinigų, kiek ant jos numerio isztraukia.

‖ Nors Wokietijos randas ne niekina nė jokio ginklo ant apsilpninimo lenkystės, bet wisgi jos ne tik ne gali pergalėti, prieszingai, lenkystė eina drutyn, lenkai dauginasi smarkiau negu wokiecziai. Parlamentas porą metų atgal paskyrė 100 milijonų markių ant iszpirkimo nuo lenkų žemės, idant jie, ne tekę maisto namieje, priwersti butų kraustytiesi į Wokietiją ir ten pawirstų į wokieczius. Teisybė, dalis lenkų persikėlė į wakarines Wokietijos prowincijas, kaip antai į Westfaliją, bet ir ten jie ne pawirto į wokieczius, tik tuose grynai wokiszkuose krasztuose susitwėrė lenkiszkos kolionijos. Su iszpirkimu žemės nuo lenkų jų apgywentose prowincijose teiposgi neina teip, kaip Wokietijos randas tikėjo. Teisybė, daug lenkiszkų dwarų nuo supuwusios bajorų luomos pereina į apsukresnių wokieczių rankas, bet užtai su mažoms ukėms eina wisai kitaip: daugiaus mažų ukių pereina nuo wokieczių į lenkų rankas. 1897m. 1139 ukės užimanczios plotą 6693 hektarų (beweik tiek jau desiatinų) buwusios wokieczių rankose pateko lenkams ukinikams; nuo lenkų gi pateko wokieczams 438 ukės užimanczios plotą 2979 hektarų. 1898m. lenkams pateko 954 wokieczių ukės užimanczios plotą 6190 hektarų; lenkiszkų gi ukių wokieczioms pateko tik 598 užimanczios plotą 3575 hektarus. 1899m. lenkiszkų ukių pateko wokieczioms 878 užimanczios 6992 hektarus; lenkiszkų gi pateko wokieczioms 560 užimanczių 2753 hektarus. Taigi per tris tik paskutinius metus wokiecziai nužudė Poznaniaus prowincijoj 1324 ukes užimanczias 10586 hektarus. Ne reikia užmirszti, kad czia paduotos skaitlinės apima tik mažas ukes. Apart sžitų, pateko lenkams ir diktai dwarų buwusių wokieczių rankose, kurie jų sawininkų likosi padalyti į parcelius (mažas ukes), už kokias daugiaus užmoka ir lengwiaus iszparduoti. Tokių dwarų dalių wokieczioms mažai pirko, didesnė jų dalis perėjo teiposgi į lenkų rankas. Tai gi tos skaitlinės parodo, jog Poznaniaus prowincijoj lenkystė neina silpnyn, bet auga, drutinasi: ką nužudo supuwusi bajorija nemokėdama gywenti be baudžiawos, tą paima ukinikai, buwę ponų baudžiauninkai.

Knygu Katalogas.

MALDAKNYGES.

Mažas Aukso Altorius, katalikiszka maldu knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, prie spawedines, Komunijos, mišiu, miesparu ir daugybe kitu; misziu maldos su abrozeliais; miszparai giedami lietuwiszki ir lotinszki; daug lotyniszku giesmiu giedamu prie iszstatymo SS. Sakramento, procesiju, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos; psalmes Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dowido; aktai, pažancziai, stacijos, karunka, keli-ilka szwentu giesmiu ir tt. Yra tai naujausia ir graziausia knygele. Isz wisu lietuwiszku maldaknygiu, daili, balta, sibli popiera; stambus, aiszkus drukas Mėra 3¼¼ colai. Sitta knygelia apdarai irrpekes yra sekanczios:

No 1. Prasti druti apdarai, auksinti krasztai.....50c

No 2. Prasti druti apdarai, auksinti krasztai, apkaustytos briaunos pasidabruotomis bletelemis su kabute...75c

No 3. Moroko skuros minkszti apdarai, apvalus kampai, auksintas paraszas, kvietka ir krasztai.....$1.25

No 4 Francuziszkos gluodnios skureles apdarai, apvalus kampai, auksinta kvietka, kryžius ir krasztai.....$1.50

No 5. Abdeta baltais slaniaus kaule, liais, su 3 sidabriniais medalikellais, aksomo nugara, apkaustintos briaunos auksinti krasztai.....$.150

No 6. Baltos celiuloidos apdarai, iszkilusios kvietkos, su dviems kabutemis auksinti krasztai.....$1.50

No 7. Baltos celiuloidos apdarai, kwietkos ant wieno szono iszklotos sidabru ir perlu, su dwiems kaulinemis kabutemis.....$2.00

Knygos sawos spaudos.

Azywi Apsireiszkimai Swieie, ant kurio žmones nuolatos žiuri, bet jų geral nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiausse knygele ant swieto dasižinojimui isz ko daroši šalai, gritaunai, lietus ir sniegas, kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi.....30c

Aritmetika. Knige iszsimokinimui rokundu. Preke.....25c

Hygiena. Daktariszka knyga arba mokslas apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, patalkys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, patalkys užlaikyti žmogyslę savo sweikatą, paliginti sawo amžį ir mokes užaugiuti sweikais ir twirtais sawo waikelius. Preke.....35c

Apie turtu isdirbima. Paraszo Schram; verte S. M. Veikalas gyildenantis politiszką ekonomiją. Kokiais keliais isidirbtų turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsilieplia ant drangijos gyvenimo.....35c

Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Gelkie, Naikovski ir kitus, sutaise Szernas. Yra tai naujausia isz visu sulygszioi iszeju siu lietuviszku knygu. Aiszkiai ir suprantamai apraszo visa musu žeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metanczius isz saves ugni: isz kokiu žeme sluogsniu susideda, kur ir kiek joje yra angliu, geležies, auksso, druskos ir kitu gerybiu; kiek mariu, ežeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenys: surus, preski, saldus, ar kartus, koki juose gyvunai gyvena ir tt. Žeme apraszyta dalimis, iszkaityta visos wieszpatystes, karalystes, kunigalkaztystes, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemeje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, paprocziai, užsieniminai, pramones, iandirbai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki oraii szaldziai ar karszcziai, lietius ar giedros; kur koks ligis dienos ir nakties; kur ryseada yra lygi diena ir naktis kur saule per keletą dienu nenusileidžia arba neužteka ir tt. Knyga didele 6x9 coliu, 680 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveiksleliais: mapu, gyvuliu ir tt.....$2.00

Ta pati, apdaryta sudimu kietuose aplaruose, auksiuomis litaromis atspausti paraszai ant nugaros ir szono. Preke.....$2.50

Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo, kaip Kolumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo wažiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare sziai žemei. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku perskaityti kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra waje daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 364. Preke.....$1.00

Drutuose, graziuose apdaruose.....$1.35

Kaip Maskolija persekicja Lietuva. Pagal L'opression russe en Lithuanie supiesze kun. V. Dembskis.....10c

Kaip geriausiai laidoti numireli? Pieszinys Dro L. Wehlam. Isz angliszko isguide kun. V. Dembskis.....15c

Kraziu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, muszė, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpeczetijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima.....15c

Lietuwiszkas Lementorius su poteriais, katekizmais ir maldu knygu.....15c

Mokslas apie Žemę ir kitus svietus, ju buvy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra pilanetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 puslapius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apeiszwiesti.....75c

Drutuose, graziuose apdaruose.....$1.00

Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430m. Paraszo pagal lenkiszkus istorikus Žemkainis. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes". Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra aprasszyta lenku politika kaip jie pasielge su lietuvos valdaiszczeiais: Keistucziu, Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaityto jas aiszkiai supras, ar lenku prieteiyste yra mums naudinga ar bieduinga.....15c

Lietuviu prateelai Mažojoje Azijoje nuo senoves iki jie pateko po valdžis persu. Paraszo Lietuvos Myletojas. Knyga turi 283 puslapius ir 4 didžles mapas, parodanczias vietas, kur senoveje gyveno lietuviu prateeiai. Apraszo lietuviu padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimima.....50c

Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai paraszo Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta ypatingai teatro myletojams.....25c

Naujausis Lietuwiszkas Sapnynykas, surinktas ir suredis. Isz daugel swetimtautiszku sapnynyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapnynyka.—ar 810 aiszkiu abrozeliu.—su apraszymu planetu ir pasiaipeziu kokias senoves žmones wartojo laspejimui ateities.—Geriauset Isguldo wisokius sapnus.....50c

Apdarytas.....65c

Olitysa, apsyaka ant laiko terpsawiszkos karos Indijoni Amerikos.....25c

Puiki istorija ape Kantria Alana, kuri per 22 metus walkszczlodama po swieta, daugybe bedu ir wargu kantrei iszkentejo.....20c

Pamokslai Isminties ir Teisybes Isguldinesi Galwoczius wiso amžiu. Czia yra patipę 128 graži, juokingu ir isminingu pasakaciu. Kas nori tureti gražiu juokingu ir pamoki nancziu skaitimu ingul nusipelna siią knyzeleę, o gražiai pasijuoks. Žmones tures ką pajaukoti ir ant kiekwieno užklausimo mokes duoti Isminingą atsakymą.....50c

Trumpa Geografija. Sutaise Neria. Trumpai ir suprantamai apraszo wisas 5 dalis swieto. Su 74 paveiksleliais: mapu, žmoniu, gywuliu ir medžiu. Tinkamiause geografija in pradine mokslaing.....25c

Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reik rasytie gromatas in: pažystamus, priteelius, giminias, mylimaisias ir mylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augsztai stowancias ypatas. Pasveikinimai (pasiimowones) ant Nauju Metu, dienoje warduwiu, gimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose.....50c

Robinsonas Kruzius, moraliszka ir žingeidi apysaka paszwesta jaunumenei.....25c

Senu Gadyniu Isznyke Gygi Sutverimai. Pagal Hutchinsona; sutaise Szernas. Ji apraszo seniausiu gadyniu ivairius sutverimus gyvenusius ant žemes dar priesz žmogaus ant jos staisradima. Sziandien tu sutverimu kunus žmones kasdami giliuse szulinius, kanalus ar imdami isz žemes anglis, randa giliai paslėdotus žemeje. Tulu sutverimu atrado czielus, nesugadintus, kunus, užklotus eile keliolikos siekaniu storio žemes. Tie atrasti žemeje kunai yra sziandien iszstatyti ivairiuose muzejuose, isz kuriu žmones mokinasi pažinti, kaip sena yra musu žeme, kiek daug milijonu metu reikalavo pakol ant mirusio žveries kuno užaugo jos eile keliolikos siekaniu storio. Mokslincziai isz to semia brangiausia moksla susipažinimo, kaip ir kokiu budu gyvi sutverimai keitesi isz žemesniu in augztesnes veisles, ir pagal storums ir senuma žemes sluogsniu, kuriuose tu sutverimu kunus randa, gali be apsirikimo spresti, kaip senai ir žmogus ant musu žemes atsirado. Knyga turi 370 puslapiu stambaus druko, ant graž.os popieros ir apie 150 paveikslu invairiu senu gadyniu isznykusiu sutverimu. Preke.....$1.00

Zmogus Nepliuszkis. Verte isz szvediszko Neris. Graži apysakele: kaip turtingo prekejo sunus apsivede su varginga mergina ir ir laminglau gyveno už kitus, su turtingoms apsivedustus. Szita apysakele užima kiekvieną jauna vaikina ar mergina ir mokina žmogiszkos dorybes.....10c

Vanduo ant žemes, po žeme ir virszuje žemes. Rusiszkai paraszė Rubakin's. Verte Drugys, Isziedo T. M. Dr-te. Szi knygele, labai suprantamoj kalboj, apraszo visas vandens permainas ir veikimes: kaip jis persikeiczia in gara, kyla in virszu ir tenai tveria debesius, debesiai, padangese atveeg, keicziasi in vandens ir iszteilus ar sniegas iszteilus ir vel krinta ant žemes, isz kurios buvo pakilę. Czia nukrite didelius darbus veikia: sniegas kartais uždengia cieliu kalnus ir laidoja savo pusnyse žmonis ir gyvulius, paskui tirpdams nuo saules keiczias in vandeni ir užlieja laukus, iszrežo ravus, upes ir upelius ir kavojasi po žeme, kur vel veikia tą pati darbą kaip ir ant virszaus žemes.....10c

Knygos swetimos spaudos.

Anima Vilis, naujausia ir graziausia pasaka, kuriai skaitytojas ataidžiaugt negales.....75c

Anegdotai iszsitarimai ir patarles isz gywenimo senowes Grekonu bei Rymionu " " 10c

Apieka Diewo, pasaka.....$1.00

Apie kalbu pradžia ir tikros rodos del apsisaugojimo nuo neprietelių wedanczių isz tikro ir iszganingo tikejimo kelio in prapulty. Czia rasezjas nurodo kurios yra seniausios ant swieto kalbos, nuo ko jos paeina, nurodo kad lietuwiszka kalba yra seniausia ir kad turi daugiausiai neprietelių, kurie stengiasi ja iszmaikinti; ant galo paduoda rodas kaip nuo tu neprietelių apsisaugoti . 10c

Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes: Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, parodyta su keturiais abrozeliais žmogaus pilwo kokios isz girtybes ligos pastoja is paduotos rodos kaip nuo to galima iszsigydyti. . . . 30c.

Asbeola, ir teip mokintuve del vaiku, sutalsyta torius, nes jame rasi daug naudingu, pamokinanczių straipsneliu, prie pabaigos gi poterial ir prisakymai.....20c

Amerika Pirtyje, komedija Keturakio.....10c

Amžiaus galas Ponsko Piloto, kurs buvo sudžia Vieszpaties Jezaus.....5c

Andersono pasakos, P. Nerio. 10 gražiu pasaku vienoje knygeleje.....15c

Angliszkai-lietuviszkas žodynelis, sutalsytas Kn. P. Saurauskozio, turi apie 3500 žodziu: angliszki žodžiai iszguldineti lietuviszkai.....50c

Birutes dainos " " 10c

Budas gydymo. Daktariszka knyga.....40c

Diewaitis, apysaka szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai da niekad negirdėjo. Preke " " " $1.00

Dainu skrynele " " 20c

Dailyde arba patarmes staliorlams, surinktos isz naujausiu knygu. su 120 paveikslu, Antano Dailides. Yra tai rankwedis mokinantiems ir mokantiems staliorizką darbą.....40c

Duonos Ieszkotojai, apysaka H. Senkievicziaus.....35c

Etnologiszkos smulkmenos, D-ro J. Basanavyczaus. Mokslizki lietuviu praeities tyrinejimai. su viena mapa.....25c

Etnologiszkos smulkmenos.....25c

Egle žalciu karaliene ir isžgriowimas Kauno pilies 1362 m., du pulkus dramai paraszyti Aleksandro Gužuczio 25c

Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieninio Lietuwis padžiūno 10c

Gywenimas Stepo Raudonsio pasakos 15c

Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug karta girdeja yra 50c

Gywenimas Klemenso Marijos Hofbrauero, su trumpu apeskymu apie pargabenimą Dr-tes Atpirkejistu isz Italijos in žemiu karalystes skersai kalnus Alpomis wadinamus, perwersta ant lietuwiszko Kn Petro Saurauskozio. Kas nori tureti dwasizku naudu pasiskaitimu tegul nusiperka szę kningelę.....30c

Gyvenimas Jezaus Kristaus, pagal naujausius isztyrinejimus surasztas.....15c

Iranklai szventos Inkvizicijos, vartoti VI ir VII szimtmecziuose del praplatinimo kataliku tikejimo ant žemes. Paraszė Mac Donald. Labai skyva knygute.....10c

Isz ko kyla melai ir visokios kriaudos žmonijoje. Paraszė kn. Dembskis. Szi knyga paduoda svarbiausias isztraukas isz szventos Biblijos, kurias perskaitę suprasi, kas yra Biblija ir kodel kunigai draudžia ją žmonems skaityti.....75c

Isz kur akmenys ant musu lauku atsirado? Geologiszkas Lietuvos isztyrinejimas, naudinga moksliszka knygele.....10c

Istorija Europos su mapoms 80c

Istorija gražios Katrukos " " 10c

Istorija isz laiko Francuzu walnos atsižukuios Afrikoje 30c

Istorija gražios Magelenos " " 15c

Istorija septyniu Mokytoju " " 50c

Istorija arba apsaykymas apie Lietuwos praeiga. Paraszė Zanawyčias. . . . 40c

Szganimas wargdienio. Knigele pamokinanti kaip pagerint sawo gywenima.....25c

Įntekme Socijalistiszku sanlygu ant wisu kulturos szaku. Geei pamokinimai darbininkams kaip pagerint sawo buwi.....15c

Juozupas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijoto po waldžia maskoliaus . . . 50c

Juokingas pasakojimas apie Szaltabuzius ir du gražius straipsnelai isz ukinikytes . 5c

Ka darytie, kad butume sweiki ir ligai gywentume.....10c

Kankles, lietuwiszkos dainos su natomis, sutaisytos ant 4 balsu, del wyru " . 25c

Kaip agytie pinigus ir turta " " 10c

Kaip apsiginti nuo koleros ir kiti naudingi skaitymai " " " 10c

Kas teisybe tai nemeias pulkios apysakeles isz lietuwia gywenimo " " 15c

Kristijonas Duonelaitis " " 10c

Kas yra, o kas bus " " 10c

Krumpliu Jonas pasaka " " 10c

Keletas žodžiu ape lietuwius ir naudingi pamokinimai del Lietuwos žmoniu. Pusl. 64 10c

Kankles, lietuviszkos dainos 4 balsams vyriszkiems sutalkytos: parupino Dr. V. Kudirka, II dalis.....30c

Katalikų Bažnycia ir mokslas pagal Zahn'o, verte kn. A. Milukas.....1 c

Kristijono Donelaicio Rasztai.....40c

Kapai Didžiu Kunigaikszczių ir Karaliu Vilniuje. Pagal A. Kirkorą, paraszė N. Yra tai istoriszkas isszaniplinejimas apie Vilniaus praeiti pagal paminklus, užsilikusius ant grabviecziu D. L. Kunigaikszczių ir Karaliu.....10c

Keli Žodžiai apie Auginima, paraszyti J. S. Kuokszczio. Labai naudinga knygele tevams, noriatiems iszauginti savo vaikus ant sveiku, doru ir naudingu draugiuoli vyru.....10c

Krituoliai szviesos bei abrozai Sutaise Bevardis. Keliolika labai skyvu abrozu perkrataneziu tulus tikejimiszkus dogmatus.... 50c

Kabalas talpinantis sawyje wisokius užmimus ir ant ju reikalaujanti atsakymai. 10c

Kelios istoriszkos dainos. Gražios ir swarbios ape Lietuwos praeitia, jos lietuwiszkus kunigaikszczius, Kražiu skerdynes ir tt.....10c

Keistutis, tragedija 5 aktuose del teatru.....20c

Keletas žodžiu apie Rymo popiežiaus nekiatdingumus.....10c

Keletas rasztu apie Kražius, parasyta D. Butkeraiczio. Aiszkiai apraszo pjowyne Kražiuose, kaip tas wiakas atsitiko, kiek ir kokі žmones buwo areszituoti, kiek suželta, kiek užmuszta, kiek nusukta ir tt.....15c

vienytose Valstijose platforma.....10c

Lietuwiszkos Pasakos. Medega lietuwiszkai mytologijai. Surinkta Dro J. Basanawiczius. Czia telpa 14 seniausiu lietuwiszku mytologeiku pasaku, kaipo tai: Diewas ir welnias; Perkunas ir velnias. Žmogus ir welnias; Apie raganas ir raganius; Apie Delves, Laumą ir Žaumes; Apie Dali; Apie Giltine; Apie Szaliną ir stalti; Apie wejus. Apie miliunus; Apie žalczius ir smakus; Apie wilktakius arba wilkalokus. Yra tai juokingiausios pasakos girdetos nuo seniausia laiku ir kures dar ir szisdien daugybe lietuwiu tiki buk tai wis buwus teisybe.....$1.50c

Lengwas budas pacziam per sawes pramokties rasztie, del nemokancziu 10c

Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos, apie keturi szimtai dainu" " $2.0

Lietuviszkas Albumas, Laida I. Istoriszkos ir szeip jau Lietuvos vietos. Parengtas ir iszleistas kn. Milusko su pagelba prenumeratoriu. Telpa czia gražus paveikslai su trumpais apraszymais Ryminiusiu Lietuvos vietu, isdirbtimu ir naminiu darbu, kaip tai: Altorius Auszros Vartu su stebuklingu paveikslu Paneles Szwencziausios Vilniuje; Grivesta! Mindaugio rumo Naumiestely; Grivesta! Lydos pilies; Grinvesta! Krevo pilies, Liszkavą; Naują Traką; Grivesta! Medininku pilies; Gelgaudiszkis; Griuvesta! Gedemino pilies Vilniuje; Perkuno szventynycia Kaune; Kedainiai, Mir, Vysokie Litevskie; Kretinga; Kražiai; Rakiszkis bažnycia, Kapas Simano Daukanto, Birutos kopijycia, Palanga, Buomas ties klaipeda, Minijos alenia ties Garžidais, Nemunas ties Vilkija, Uke lietuvio Suvalku gubernijoj, tokia jau uke Kauno gub.; toliaus eina paveikslai visokiu lietuviu užsiemimu, naminiu padaru ir tt. Apraszymas paveikslu dviejose kalbose—lietuviszkej ir angliszkej. Preke.....50c

Lietuvos Tewyno Dainos, paraszytos kn. Antano Wienožinsko. Labai graži dainos 20c

Lietuwiai amžiu gludumuose Czia talpinasi tyrinejimai apie lietuwius, jo paejima, ir kalba nuo seniausiu amžiu. Knigele werta yra perskaitymo kiekwienam lietuwiui 10c

MUSŲ ŽEMĖS AUGMENYS.

Pagal Lunkevyčių ir kitus.

(Tąsa.)

Pažiurėkite ant paveikslėlio, ant kurio matote šakutę su lapais mimosos. Užtenka pabraukt per šakas šitó augmenies, o lapeliai susiglaudžia ir šakutės nudrimba žemyn, kaip tai parodyta ant paveikslėlio. Po kokiam laikui vienok lapeliai vėl išsiskečia ir šakutė pakyla vėl į viršų.

XXVI.

Ar girdėjo kas iš skaitytojų kada apie teip vadinamus draskančius augmenis, gaudančius gyvus sutvėrimus kaip draskanti žvėrys? Augmenys tie vienok ne gaudo ir ne drasko didelių žvėrių, bet vien vabalus, kuriuos lyg tyčia vilioja savo ant viliojimo parengtais syvais.

Vienas iš tokių gaudančių vabalus augmenų yra teip vadinamas *Dionea muscipula;* auga jis šiaurinėj Amerikoj; kitaip jį vadina musegaudžiu.

Dionea muscipula.

Iš šaknų Dioneos išauga kruva lapų. Koki tie lapai! Jie yra tai tikra prietaisa ant gaudymo musių. Kiekvienas lapas susideda iš dviejų dalių, kraštai jų iškarbuoti; ant viršutinės pusės yra plaukeliai. Kaip tik koks nors vabalėlis nutupia ant lapo ir netyčia užgaus nors vieną iš tų plaukelių—abidvi pusės tuojaus susiglaudžia ir vabalas atsiranda kalinyj. Žinoma, stengiasi išsiliuosuoti, bet to padaryti ne gal: juo labiaus trankosi savo kalėjime, juo lapas dručiaus užsidaro, karbai kraštų sandariau susiglaudžia ir uždarytam vab

Draugysczіu Reikalai

Prakalbos ir Balius.

Chicago, Dr-te Simano Daukanto tures prakalbas ir baliu dienoje Nauju metu, 1 diena Sausio 1901 m., saleje K. Liszdanskio, 3301 S. Morgan st., kerte 33czios ul. Bus prakalbos, dekliamacijos, dainos ir iszwyniojimas naujos amerikoniszkos weliawos, o ant pabaigos balius. Prakalbos prasides 3 wal. po pietu. Wisus lietuwius ir lietuwaites kwieczia kuoskaitlingiausei susirinkti. Įženga wisiems dykai.

Dr-te S. Daukanto.

Chicago. Sanariai Dr-tes Simano Daukanto gali gauti dykai ant pasiskaitymo wisoke as knygas isz Draugystes knygyno po nr. 3301 S. Morgan st. Nepriguliuti prie draugystes gali gauti ant pasiskaitymo knygas už užmokesti po 5 c. ant sanwaites.

Dr-te S. Daukanto.

Pittsburg, Pa. Wietine Tewynes Myletoju Draugystes kuopa, laikys sawo susirinkima, Nedelioj, 6 d. Sausio, 3 walanda po pietu, rumuose Wytauto Moksl. Draugijos, po nr. 2224 Forbes gatwes, ant kurio užpraszo wisus sanarius kuopos, pittsburgieczius ir aplinkinius, ir wisus tautieczius norinczius prisiraszyti prie kuopos. Teiposgi bus iszdalintos knygeles sanariams, kurie dar ju negawo, ir bus rinkta nauja administracija wietines kuopos.

Wardan kuopos
Jonas J. Jasaitis, pirmsedis.

Brooklyn, N. Y. Nedelioj ir panedeli, 6 ir 7 Sausio, 1901m. bus dideli lietuwiu susirinkimai ir prakalbos po nr. 93 Grand st. Nedelioj prasides prakalbos 2 wal. po pietu, o panedelyj 6 wal. wakare. Kalbes Dras J. Szliupas ir kn. B Dembskis. Wisus lietuwius ir lietuwaites, wietinius ir aplinkinius kwieczia susirinkti. Komitetas.

Koncertas ir Balius.

Newark, N. J. Dr-te Dainoriu Dro V. Kudirkos ant sawo metiniu sukaktuwiu tures koncerta ir baliu 5 d. Sausio 1901 m., New Baumann swetaineje kerte So. Orange ir Morris aves, Newark. Koncerte ims dalywuma p. Aldona Szliupiute, grajys piano solo. Įženga wyrui su mergina ir su pasidejimu drapanu 25c. Wisus lietuwius ir lietuwaites szirdingai kwieczia atsilankyti.

Dr-te D. Dr. W. K.

Apgarsinimas.

Sziuomi praneszame, kad Chicagoje 24 Sejos, 1900m., susitweres Paderewskio Koncertina Kliubas užsiima grajais ant wisokiu baliu, teatru, pikniku ir tt. Grajyja ant wisokiu instrumetu, teiposgi mokina kitus norinczius iszmokti muzikos ant kokio tik kas nori instrumento. Susirinkimus laiko kas ketwergas pas Czeslowa Žilewicziu, 614 W. 17th st. kerte Lafrin. Kliubo administracija yra sekanti:

Czeslowas Žilewiczis, prez.
J. Walantinawiczia, vice-prez.
A. Ringaila, sekr.
J. Bijanskas, kasierius.

Pirmas Balius!

Chicago, Lietuwiszkas Paderewskio Koncertina Kliubas, tures sawo pirma baliu nedelioj, 27 Sausio, 1901m. Freiheit Turn žaleje, 3417 S. Halsted st. terp 34 ir 35 ul. Prasides 4 wal. po pietu. Inženga wyrams 25 c. Moterims ir merginoms dykai. Grajys to paties kliubo muzika. Wisus lietuwius ir lietuwaites kwieczia atsilankyti.

Komitetas.

Balius! Balius!

Hammond, Ind. Dr-tes Sz. Stanislowo laikys sawo baliu subato 12 d. Sausio, saleje And. Chrustowskio, Magoun ave. ir 149 ul. Prasides 6 wal. wakare ir trauksis per wisa nakti. Įženga wyrams 25 c., merginoms dykai. Meldžiame wisu kuoskaitlingiausiai atsilankyti ant musu baliaus. Komitetas.

Chicago. Dainorin Dr-te Dr. V. Kudirkos laikys sawo menesini susirinkima subatoj, 29 d. Gruodžio, 8 wal. wakare, ant kurio užpraszom jaunus waikinus ir merginas ateiti ir prisiraszyti prie Dainoriu Draugystes.

D. Dr-te Dr. V. Kudirkos.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Juozapo Inkauskio, Kauno gub., Rasseiniu paw., Sartiniku wol. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso: Ant. Lopeza, (1—1)
Box 16, Scitico, Conn.

Pajieszkau Katrinos Samuoliutes. Igliauios parap., Suwalku gub. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
S. Griszka,
222 Berry st., Brooklyn, N. Y.

Pajieszkau sawo brolio Antano Endrukaiczio, isz kaimo Totorwiczio, par. Sintautu, Suwalku gub. Gyweno Grand Rapids, Mich.; jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:
Dom. Endriukaitis,
2229, Forbes St. Pittsburg, Pa.

Pajieszkau sawo brolio Antano Raskilo, Kauno gub., Rasseiniu paw., wol. Skaudwiles, isz sodžiaus Libiszkiu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Kleofas Raskilas,
1162 S. Oakley. ave., Chicago, Ill.

Kas patemys

Mikola Raudi, paeinanti isz Sziauliu paw., Kauno gub., 23 metu senas, raupleto weido, widutinio ugio, teiksis duoti žine ant žemiaus padeto adreso. Jis czia apsiwoge ir mes noretume jį sucziuopti.

Leon Ereminas,
519 E. 5th St., New York, N. Y.

Aukos ant kankintiniu

Isz Torrington, Conn, sudetos 12 d. Rugpjuczio, ant pokilio pas Jurgi Bajerczіu:

J. Malunaitis	.20
S. Gilius	.10
J. Bajerczius	.25
T. Wasiliauckas	.25
Ewa Geguziene	.05
Wiktorija Paulauckiene	.10
J. Paulauckas	.10
Petrone Žemaičiute	.10
K. Kirszenas	.45
Wiso	$2.00
V. M. Sabonis, Fort Greblo, R. I.	50c

"Lietuvos" keliaujanti agentai.

Sziaurrytiniuose steituose "Lietuvos" keliaujanczіais agentais yra: Win. Kudarauckas isz Lawrence, Mass. Konstantinas Gediminas isz So. Bostono, Mass. ir Jonas Tareila isz Waterbury, Conn., pietrytiniuose steituose Jurgis Kazakewiczius isz Pittston, Pa., Juozas Petrikis isz Philadelphia, Pa. ir P. G. Lorantz isz Pittsburg, Pa.

Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsiraszyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knigas už tą paczią prekę kaip ir redakcijose.

Wietiniais agentais: Jonas Naujokas, New Yorke, Stanislowas Rinkewiczius Brooklyne N. Y., Andrius Maczis Shenandoah, Pa., Petras Bieliauskas Mt Carmel, Pa., M. J. Damijonaitis Waterbury, Conn.

"LIETUVOS" ISZLEISTUVE.

Uzsiszaldyma iszgydys su wiena diena.

Imk "Laxative Bromo Quine Tablets". Gausi kiekwienoje aptiekoje už 25c. Jei nepagydys sugrąžina pinigus. Ant kiekwieno boxelio yra paraszas E. W. Grove.

Pasarga.

Rosijos waldžia panaikino dabar sziuos popierinius (bumaszkas) pinigus:—rublinias, 5-rublines ir 10-rublines; o ju wieta užstojo auksiniais ir sidabriniais pinigais. Popieriniu yra dabar Rossijoje tik 3-rublines, 25-rublines, 100-rublines ir 500-rublines. Dabar siunczіant į Rosija pinigus per bankas, mažiau kaip 25 rublius reikia taikinti kad siunczіama suma duotusi padaryti isz 3-rubliniu, galima siusti: 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21 ir 24 rublius. Szitos wisos sumos duodasi sudaryti isz 3-rubliniu, bet negalima siusti 1, 2, 4, 5, 7, 8, nes szios sumos nesiduoda sudaryti isz 3-rubliniu o bankos negali siuntineti auksiniu ne sidabriniu pinigu tiktai popierinius. Su didesnems sumoms kaip 25 rubliai wargo nera.

Atsiszaukimas!

Man važinėjant po Vakarus ir po Naują Angliją teko sueiti daugelį Lietuwių, protaujanczių, kurie nori įgyti didesnį įžwelgimą į klausimus philozophijos ir mokslų (dusziа, Diewa, gamtos įstatymus, ewoliuciją, ir tt.). Kadangi tie klausimai aiszkiai yra iszguldyti L. Buchnerio weikale "Pajiega ir Medega" (Kraft und Stoff), ir kadangi sziadien toks weikalas isz tiesų yra reikalingas wisiems laiswamaniams, idant turėtų atramą priesz kunigijos melus apie religiją, asz pasiszneкėjęs su kiliais tautieciais rįžausi apgarsinti prenumeratą ant wirsz minėtos knygos. Prenumerata lietuwiszkos knygos, kas dabar nori prigelbėti ana atspaudinti, kasztuos $1.50 po atspaudinimo kasztuos $2.00. Todėl tuos, kurie nori tą knygą turėti lietuwiszkoje kalboje, kwiecziu prisiųsti prenumeratą, ir kaip taps atspaudinta, užsimokėjusiejie gaus atlyginimą knygoms tiek egzempliorių už kiek bus isz anksto užmokėję. Kasztai spaudos yra dideli, todėl praszau Tautieczių umai su prenumerata iszleidime knygos man pagelmingais buti.

J. Szliupas, M. D.
421 Penn Ave., Scranton, Pa.

Temykit!

SERGANTIEJIE:—Jei turite kocią nors pilwo ligą, ar kepenų, ar inkstų, arba jei widuriai ne žlebczioja, tai dėl iszsigydymo nuo to nieko nerasi geresnio už Triner'io American Elixir of Bitter Wine, kurs tikrai yra geriausia gyduole nuo nežlebczіojimo, widurių užkietėjimo, sunkaus niszlapinimo, pawojingos diarrtea, persiszaldymo, influenzos ir tam panaszių ligų. Wynas tas walo kraują ir prablaiwina protą. Jo nauda pasirodė jau ne wiename atsitikime. Adresuokite sziteip: Jos Triner, 437 W. 18th st. Chicago, Ill., o jis weik prisiųs jums prekes. Galima teipgi gauti tą wyną wisose aptiekose, tik reikia reikalauti tikro Triners Bitter Wine, nes kartais gali jums pasukti padirbtą neteisų wyną tokio pat wardo.

"Vienybe Lietuvniku"

iszeina kas sereda jau 14-tas metas, Plymouth, Pa., ir pranesza svarbiauses ir teisingiauses žines isz Lietuvos ir visos pasaulės, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus. "Vienybė" ant metų kasztuoja $2,00 o ant pusės $1. Pinigai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pinigus reikia siųsti ant tokio adreso:

J. J. PAUKSZTIS,
Plymouth, Pa.

Puikiausios pawinczewonės ir popieros gromatoms.

Naujausiu ir gražiausiu pawinczewoniu ir popieru gromatoms, importuotu isz Europos, su lietuwiszkais paraszais, turime dabar daugybę. Prekes pawinczewoniu po 15c. 20c. ir 25c. Popieru prekes: 1c., 2c. 10c. 15c. 20c. 25c. arkuszas. Norinti gauti "samples" popieru ar pawinczewoniu, tegul prisiunczia $1. Norinti gauti "samples" abieju popieru ir pawinczewoniu, turi prisiusti $2.00.

A. OLSZEWSKIS,
924—33rd St. Chicago, Ill.

NEW YORK

Israel P. Adlerman

Advokatas ir Notarius

Veda visokias civiliszkas ir kriminaliszkas provas. Iszdirba visokias popieras ir inkorporuoja kliubus ir draugystes.

Offisas atidarytas nuo 9 ryto iki 9 vakro Susikalbu lenkiszkai, vokiszkai ir angliszkai.

Israej P. Adlerman,
Advokatas ir Notarius.
154 E. Houston Street, — NEW YORK.

Preke pinigų.

Ruskas rublis po.....52¾c
Prusiszkos markės po.....24¼c

Prie kiekwieno pinigų siuntinio reikia pridėti 30c. ant paczto kasztų.

F. P. Bradchulis

Attorney and Counselor at Law.

145 LaSalle st. Room 410. Chicago, Ill.

Telephone Central 3066.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip ciwiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

A. Sukurskis & Co.

Lietuviszkas
CIGARU ir TABAKO FABRIKAS.

Dirba Cigarus isz tikro Havanos tabako ir užlaika importuotą tabaką tinkamiause ant papierosų isz Rosijos, Turkijos ir kitų szalių. Biznieriams dasiunczia tabako ir Cigarus į wisus Amerikos kraštus už pigiause prekę.

Fabrikas: 1125 N. Maplewood ave.
Offisas ir Krautuve: 3259 So. Halsted
CHICAGO.

Pigiau kaip kitur!

Czysto aukso, 14 ir 18 K. sziliubinai žiedai; Laikrodžiai ir laikrodeliai pas mane pigiau kaip kitur. Daru naujus ir taisau sugadintus laikrodžius ir laikrodelius, žiedus, draugystem spilkeles ir wisokius auksinius ir sidabrinius daiktus pigiau kaip wisi ir wisa darba gwarantuoju.

F. Prožanskis,
954-33 str. Chicago, Ill.

Kas prisius $8.00,

Aplaikys $10.00 werta maszinukę gromatoms drukuotie su geriausioms drukoriszkoms įtaisoms ir su wisais reikalingais lietuwiszkoi rasztawoi ženklais, kaip we: ą ų ž ir tt. Ant szios maszinukes gali drukuoti netik suauge wyrai, bet ir 3 metu waikai, mokslo prie to nereikalauja, ant pirmo pažwilgio kiekwienas supras kaip su ja darba pradeti. Kas prisius $1.00 aplaikys 50 puikiu popieru gromatoms raszytie su puikioms žwietkoms, apskaitymais ir pawinczewonems. Mažiau kaip už $1.00 niekam nesiunciame. Adresuokit teip:

W. Kudarauckas,
Box 234, Lawrence, Mass.

Seniausia Lietuwiszka Banka

Siunczia pinigus į wisas dalis swieto. Apmaino pinigus wisokiu žemiu. Parduoda szifkortes ant wisu liniju už pigiause preke. Asz esiu jau 11 metu szeme biznyje, ir wisada stengiausi ir stengsiuosi žmoniu reikalus teisingai atlikti.

S. Mack,
212 FIRST ST. ELIZABETHPORT, N. J.

UKININKAS, Lietuwos ukinįku lai krasztis, iszeina wiena kartą kas menesį, kasztuoja Prusuos ir Austrijoj 2½ markės, Amerikon prisiunėjant 4 markės arba 1 amer. dolierį.

VARPAS, literaturos, politikos ir mokslo, dwimėnesinis laikrasztis, kasztuoja Prusuos ir Austrijoj 3 auksinus, Amerikon ir kitur prisiunciant 4 auksinus (Markes).

Pinigus ir laiszkus į **Ukininko** ir **Varpo** redakciją siunczіant reik toks adresas padėti:

J. LAPNAS,
Tilsit (Ost-Pr.) **Germany.**

Dr. Leonard Landes,

Lietuwiszkas Daktaras.

134 E. 24 Ul., New York.

Garsingas gydytojas wyriszkų ir moteriszkų ligų. Mokinosi uniwersitete New Yorke; praktikawo ligonbucziuose: Wiedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokyklоje Londone, buwo pardėtiniu mokslo Lebanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t.t.

Užtikrina Iszgydyma

wisų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą widurių, galwos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moteriszkas ligas ir newaisingumą. Gydymui nerwiszkų ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.

Ligas Lytiškų Daliu

iszgydysiu į keles dienas, teipogi ligas pilwo, uždegimą žarnų, iszdžiuwimą pleno, skaudėjimą krutų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegų ir tt. Iszgydymą užtikrinu kiekwiename atsitikime. Chroniszkas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slaptybėje.

Dr. Leonard Landes,
134 E. 24th St., Cor. Lexington Av.

Offiso walandos: nuo 9 ryto, iki 1 po piet; nuo 5 po piet iki 8 wakaro
Nedeliomis: nuo 8 iki 10½ wal. ryto; nuo 2 iki 4 val. po piet.

Roda per Gromatas Dykai

Užpraszydami gydyklas prisiuskite $1.00

☞ Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sweri ir apraszyk sawo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi.

Lietuwiszkas
Cigaru Fabrikas.

Dirbu cigarus isz geriausio Tabako. Kas wiena surukys, pasigers teip, kaip nuo alaus arba degtines. Prekes mano pigesnes kaip wisu, kokius kitur perkate po 10c. pas mane gausite po 5c. Pristatau cigarus sziminais ir tukstancziais biznieriams ant pareikalawimo į wisas Amerikos szalis.

Dominikas Knistautas,
943 S. 2nd St., Philadelphia, Pa.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Suima puikias Fotografijas; už tuziną tiktai
$2.00
Ant wienelio ir kitokiu reikalu žiuma Fotografijos knopelikiuoseset.

Official Publication.

Annual Statement of the PENNSYLVANIA FIRE INSURANCE COMPANY of Philadelphia, in the State of Pennsylvania, on the 31st day of December, 1899; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

CAPITAL.

Amount of capital stock paid up in cash	$400.000.00

LEDGER ASSETS.

Book value of real estate owned by the company	230.667.67
Mortgage loans on real estate	719.900.00
Loans on collateral security	169.900.00
Book value of bonds and stocks	3.579 797.15
Cash on hand in bank	163.668.27
Total net ledger assets	$4.813.927.09

NON-LEDGER ASSETS.

Interest due and accrued		11.363.44
Market value of bonds and stocks over book value		85.292.85
Net amount of uncollected premiums		268.890.50
Gross assets		$5.179.473.88

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED.

Depreciation from book values of real estate	$8.167.67	
Special deposits to secure liabilities in Virginia and Oregon	80.000.00	
Total		$88.167.67
Total Admitted Assets		$5.091.306.21

LIABILITIES.

Losses, adjusted and unpaid	18.696.47	
Losses, in process of adjustment, or in suspense	164.954.85	
Losses resisted	9.563.76	
Net amount of unpaid losses		$193.215.08
Tatal unearned premiums		1.556.227.30
Amount reclaimed on perpetual policies		840.018.57
Total liabilities		$2.589.460.95
Less liabilities secured by special deposits in Virginia and Oregon	23.742.00	
Balance		$2.565.718.95

INCOME.

Premiums received during the year	$1.648.619.66
Deposit premiums received on perpetual risks	34.412.94
Interest, rents and dividends received during the year	228.353.47
Profits from sale or maturity of ledger assets over book value	11.518.75
Amount received from all other sources	435.00
Total income	$1.923.399.82

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	$1.225.528.70
Deposit premiums returned on perpetual risks	17.768.15
Dividends paid during the year	100.000.00
Commissions and salaries paid during the year	459.465.65
Taxes paid during the year (including fees etc., of insurance departments)	71.224.65
Loss on sales, or maturity of ledger assets	12.972.24
Amount of all other expenditures	89.790.84
Total expenditures	$1.976.750.23

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	$8.286.583.00
Total premiums received during the year in Ill.	$92.497.66
Total losses incurred during the year in Illinois	$58.804.05
Total amount of outstanding risks	$371.880.866.00

R. DALE BENSON PRES.
W. GARDNER CROWELL SEC'Y

Subscribed and sworn to before me this 15th day of January, 1900.
GEO W. HUNT,
(SEAL). Commissioner.

Official Publication.

Annual Statement of the PACIFIC FIRE INSURANCE COMPANY of New York, in the State of New York, on the 31st day of December, 1899; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

CAPITAL.

Amount of capital stock paid up in cash	$200.000.00

LEDGER ASSETS.

Book value of real estate owned by the company	9.015.50
Mortgage loans on real estate	232.350.00
Book value of bonds and stock	417.000.90
Cash on hand in bank	18.328.87
Total	$676.694.37
Deduct agents' credit balances, borrowed money, and all other ledger liabilities	32.500.00
Tatal net ledger assets	$644.194.37

NON-LEDGER ASSETS.

Interest and rents accrued	3.227.09
Market value of bonds and stocks over book value	71.505.00
Net amount of uncollected premiums	63.317.62
Gross assets	$782.244.08

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED.

Special deposits to secure liabilities in Georgia	33.500.00
Total Admited Assets	$748.744.08

LIABILITIES.

Losses, adjusted and unpaid	$37.681.87	
Losses, in process of adjustment, or in suspense	49.050.61	
Losses resisted	4.083.33	
Total amount of claims for losses	$90.815.81	
Deduct re-insurance due or accrued	22.552.64	
Net amount of unpaid losses		$68.263.17
Total unearned premiums		330.061.66
Due for commissions and brokerage, salaries, rents, interests, bills, etc		10.866.66
Return and re-insurance premiums		11.026.31
Total liabilities		$420.217.80
Less liabilities secured by special deposits in Georgia	8.300.98	
Balance		$411.916.82

INCOME.

Premiums received during the year	400.187.89
Interest, rents and dividends received during the year	27.383.96
Profits from sale or maturity of ledger assets over book value	492.50
Total income	$428.064.25

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	276.278.81
Dividends paid during the year	20.000.06
Commissions and salaries paid during the year	135.625.83
Rents paid during the year	2.518.75
Taxes paid during the year (including fees etc., of insurance departments)	13 850.27
Legal advertising profit and loss etc	31.63
Amount of all other expenditures	29.447 39
Total expenditures	$483.002.68

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	$3.222.494.00
Total premiums received during the year in Ill.	$37.513.11
Total losses incurred during the year in Illinois	$31.536.03
Total amount of outstanding risks	$67.900.249.00

FRANK J. STINSON, PRES.
GEO JEREMIAH, SEC'Y.

Subscribed and sworn to before me this 30th day of January, 1900.
GEO R. BRUNSON,
(SEAL) Notary Public.

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT,

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

Geo. M. Glaser, M. D.

Medicinos Daktaras.

Gydo wisokes ligas, turi geriausę praktiką ligose moterių, waikų ir chroniszkose ligose. Teipogi geriausei atlieka aperacijas wisokiuose atsitikimuose,

867 32nd St., Chicago

OFISO WALANDOS:
Iki 9 ryto, nuo 2—2 po pietu ir po 6 wak
TELEFONAS YARDS 885.

Lietuwiszkas Saliunas.
Jono Gudino.
Mitchel St., Braceville, Ill.
Užlaiko geriausius gerimus ir czysta sale susirinkimams ir baliams.

STERN

3431—3433 So. Halsted Str.
—Parduoda—
Czewerykus, Waiku drapanas, Lowu apredalus,

Wuolaktinius Taworus, Szalikus, Apatinius apredalus, marszkinius ir kelnes. Taworai geriausi. Prekes pigiausios.

Iejimas musu sztoran tik po nr. 3431 So. Halsted St. į wisus departamentus

Mieli Broliai!

Tapes elektrikinio drato sužeistas ir negaledamas sunkesnio darbo dirbti, užsidejau todel prekysta: wisokiu knygu, abrozu, stowylu, szkapleriu, rožancziu, popieros gromatoms raszymui, plunksnu užlaikancziu sawyje, atramenta, drukuojamu maszynu nuo $1.00 iki $200.00, rewolweriu, karabinu, szpilku į kaklaraszczius metancziu iszsawes ugni ir tt. Prisiusk už 2c. marke o gausi katalogus kitus apraszymus dykai.

M. A. Ignotas.
902 S. Front St., Philadelphia. Pa.

JAMES J. HIGGINS,
Successor to M. Durning.
Redytojas Pagrabu ir Balsamuotojas Kunu.
Įsteigtos 1868 metuose.
167 First St., Elizabeth, N. J.
Telefonas: Local. 95 / Long Distance .59 B

Lietuwiszka Grocerne.

Atidariau nauja Sztora, kuriame užlaikau wisokius wagonus daiktus, aptinius drabužius, cigarus, papierosus tabaka, gromatoms popieras, pawinczewones ir wisokius kitus daiktus szeimynoms reikalingus. Wisi taworai szwieži, o prekes pigesnes kaip kitur. Užkwieczіu wisus atsilankyti, o busite užganedinti.

J. K. Chmelauskas,
878-880 W. 33rd st., CHICAGO.

—Tikrai Lietuwiszkas—
Saliunas.

Geras alus, seniausios arielkos, kwepianti cigarai ir czysta wieta del užeiwiu. Apart to didele ir czysta sale ant mitingu, baliu, weseliu ir kitokiu zabowu

Jonas Petroszius,
168 W. 18tht. Kerte Union. Chicago.

THEO PROULX
ADVOKATAS IR KONSULIS.
JONAS MOŽEIKA,
Assistentas ir Notary Public.
ROOM 601-602
87-89 E. Washington st., Chicago, Ill.
Thelefon: Central. 2621.

Užsiimame civiliszkoms ir kriminaliszkoms provoms. Geriausei iszvarome provas už sužeidimus. Musu ofise galima susikalbeti visokiomis kalbomis, verteju nereikalaujame.

Jonas Možeika gyvena po nr. 31 W. 14th pl., kur galima ji rasti iki 9 val. kas rytas.

Žingeidus swietui dalykas.

Tikrai wienatinė gydykla ant užželdinimo plauku ant praplikusiu galvu, teipgi į trumpa laika sulaiko plauku slinkimą, už ką gwarantuoju. Prof. Brundza sutelkia puikius, szvelnius ir tankius plaukus, ką liudyja daugumas prisiųstų padėkawonių per laiszkus ir laikraszczius. Pagelba yra wisiems, tik atsiszaukite.

OFFISAI: 145 Grand st., Brooklyn, NY
996 Broadway,

Norėdami pasiklaust rodos per laiszkus, adresuokite: The J. M. BRUNDZA CO., 2361, New York. U. S. A.

A. L. GRAICZUNAS,
LIETUWISZKAS DAKTARAS
772 Milwaukee ave., CHICAGO, ILL.
Priima Ligonius: nuo 8 iki 10 ryto; nuo 12 iki 1 po piet; nuo 7 iki 9 wakare.

Ateik pats arba gali paszaukt į savo namus. Gydau pasekmingai ir didžiausioje paslaptyje užlaukau užsikretanczias, limpanczias-gedingas ir prastoto vyriszkumo ligas. Atsiszaukentiems per laiszkus duodu rodą.

Dr. O. C. Heine,
DENTYSTAS.
Kerte 31st ir Halsted ulicziu, wirszui Aptiekos. Chicago.

AR ESI KURČIAS??
Wiesi kurtini-i ir sunkus girdejimas dabar yra iszgydomi su pagelba nauju musu iszradimu. Tik kurczіais gime ne gali but iszgydyti. UŽMAI GALVOJ VEIKIAI PRASZLINAMI. Apraszyk sawo liga. Iszegzaminuwimas ir roda dykai. Gali pats name iszai įdyti su wisai mažais kasztais.
Dr. Dalton's Aural Institute, 566 La Salle ave. Chicago, Ill.

A. M. Matusawiczia,
AGENTAS
Wargonu, Pijanu, Siuwamu Masznu, Cigaru ir Papierosu.

Wargonus, Pijanus ir Masznas duodu ant 20 dienu ant išmeginimo. Jeigu per ta laika pasirodys paimtas instrumentas negeru, ar per brangum, asz jį atsimsu atgal ir už ta laika niekas nekasztuos. Užtikrinu kad nuo manepirkstite wiska pigiau kaip wisoj Amerikoj gales tumet gauti, nes asz wisokius daiktus imu staczіai isz fabriko ir todel galiu pigiau juos parduoti kaip tie kurie isz wholesale ima. Meldžiu tik pamegisti, o užtikriu kad busite užganedinti.

A. M. Matusawiczia,
208 W. Centre St.
Mahanoy City, Pa.

DR. KALLMERTEN.

GARSINGAS SPECIJALISTAS
Chroniszku, Nerviszku ir privatiszku ligu vyru, moteriu ir vaiku. Ligonius gydo per laiszkus.

$1,000

Nagrados duos kiekvienam gydytojui, kuris iszgydys tiek ligoniu su tiek laiko, kaip Dr. Kallmerten. Gyduoles yra sutaisytos isz žoliu ir szaknu dej kiekvieno ligonio skyrium. Dr. Kallmerten iszgyde tukstanczius ligotu žmoniu, kuriuos kiti gydytojai laike už neiszgydomus. Jeigu kenti ant kokios ligos, raszyk tuojaus prie DR. KALLMERTEN, o RODA GAUSI DYKAI. Apraszyk gerai savo liga, lyti (vyras ar moteriszke) amžy, kiek sveri, index truputi plauku ir už du centu pacztine marke, o gausi atsakyma ar galima iszgydyti ar ne. Adresas:

DR. F. J. KALLMERTEN.
TOLEDO, OHIO

Zemlapis Lietuvos ir Latvijos.

Lietuviszkoje kalboje, atspaustas loniszkoms litarams Peterburge, gauna mas pas: Inžinieriu A; Maciejevskį.
Nevskij prospekt. n. 111 b. 73.

Wisi — wyrai — pas —

Baltrukoni!!

Rasite szaltą alų, seniauses arielkas, wyną net isz Europos, o cigarus net isz Turkijos.
Atsilankykite po nr.
11 N. River Side St.,
Waterbury, Conn.

Tikrai Lietuviszkas
SALIUNAS.

Užlaiko gerą alų, seniauses ir czystas arielkas ir kwepenczius cigarus. Geriause užeiga dėl szwiežiai atwažewusių Waterbury. Yra tai wienatinis czysczіausses ir teisingiauses lietuviszkas saliunas mieste Waterbury.

J. F. DANISEWICZIUS,
839 Bank, kampas S. Leonard st.
Waterbury, Conn.

Ar Tawo peczius reikalauja pataisymo?

Jeiga teip, tai pirk wisus reikalingus pri peczіaus daiktus pas

Outlet Furniture & Stove Co.,
3249 S. Morgan St.

o jie sutaisys tawo pecziu dykai. Teipg turime didelę daugybę wisokių peczių už pigiausią prekę, pigiau kaip fabrike.

STATE MEDICAL Dispensary

76 E. Madison Str., CHICAGO, ILL.
(arti McVickers Theatre.)

Klausk rodos pas seną Daktara. Galwa musu medicininiszkos įrednes, su geriausiais attestatais užbaiges medicina, turi ilga praktika, yra kalbininku, auorium ir specijalistu gydyme **slaptu nerwiszku ir chroniszku ligu.** Tukstancziai jaunu žmoniu tapo jo iszgelbeti nuo prieszlaikinio kapo, sugrąžintas jiems wyriszkumas ir tewystes laime.

Prastotas wyriszkumas, silpnumas nerwu, isznaudotas systemas, prastota atmintis, neapkentimas draugystes, prastota energija, prieszlaikinis susikuprinimas, meszlungis bei abelnas nusilpnejimas, wis tai yra pasekmes jaunystes iszdykumo ir neiszmintingumo. Jus gal esate dar tik pirmam ligos stadiume, bet atminkit, kad jus sparcziai artinates į paskutini. Taigi tegul klaidinga geda ar didyste nesulaiko jus nuo praszalinimo kanczіu. Daugelis jaunu wyru, nesirupindami apie sawo padėjima daejo to, kad jau buwo perwelu gydytis, ir tad giltine juos palipstejo!

Limpanczios ligos, kaip tai sifilis wisuose sawo stadiumuose: pirmame, antrame ir trecziame, puwimas gerkles, noses ir kaulu, slinkimas plauku, kaipogi ir seklos tekejimas, iszberimas ir meszlungis, pasekmes newalystes ar iszdykawimo bus weikiai iszgydytos. Mes gydome wirszminėtas ligas teip, kad netiktai jas weikiai praszaliname, bet ir wisiszka sweikata ligoniui sugrąžiname.

Atmink, kad mes pilnai gwarantuojame iszgydyti kiekwiena liga, kokia tik apsilimam gydyti. Jeigu jus gywenate tollau, ne Chicagoj, tai raszykite mums gromata reikalaudami klausymu listo, nes mes gydome teipgi per paczta, jeigu tik mums teisinga ligos apraszyma ligonis prisiunczia. Gyduoles mes supakuojame įatsakanczia deže ir siunczіame jas pacientui, taip kad neatkreipti jokios žingeidystos paszaliniu ypatu.

Musu prekes yra pigesnes už bet kokio oficijalisto wisoj szalyj ir todel kiekwienam ligoniui prieinamos.

Offiso adynos: nuo 10 ryto iki 4 po pietu ir nuo 6 iki 8 wakare. Nedelioms tik nuo 10 iki 12 ryto

Ateik pats arba raszyk sziadien, nes ryto gali but perwelu

Ir kitoms szwentoms dienoms adinos tos paczios kaip nedelioms.

Linksma bus tavo namuose,

jei nusipirksi viena musu Home Music Box'a.

ONLY $6.00

Yra tai puikiausi ir priegtam pigiausi instrumentai, kokius tik sziadien galima pirkti. Jie duoda daugiau linksmumo negu $100 wertes